

ДОКЛАД

ЗА

**ОЦЕНКА НА СТЕПЕНТА НА ВЪЗДЕЙСТВИЕ
ВЪРХУ ЗАЩИТЕНИТЕ ЗОНИ НА ЦЯЛОСТЕН
РАБОТЕН ПРОЕКТ
ЗА ТЪРСЕНЕ И ПРОУЧВАНЕ НА МЕТАЛНИ
ПОЛЕЗНИ ИЗКОПАЕМИ В ПЛОЩ „ЕЕ-1“**

СОФИЯ, МАЙ 2024

ДАМЕНА-КМГ-ЕООД

СЪДЪРЖАНИЕ

1	Въведение.....	5
2	Анотация.....	6
2.1	Обща информация	6
2.2	Период на действие и етапи на изпълнение на ЦРП	7
2.3	Териториален обхват	8
2.4	Видове търсещи и проучвателни работи	9
2.5	Мероприятия по опазване и възстановяване на околната среда	13
2.6	Използване на природни ресурси	16
2.7	Връзка с мрежата Натура 2000	16
3	Други планове, програми и проекти / инвестиционни предложения, които в съчетание с оценявания ЦРП могат да окажат неблагоприятно въздействие върху защитената зона.....	18
4	Защитена зона BG0001042 Искърски пролом - Ржана.....	21
4.1	Описание на елементите на ЦРП които, самостоятелно или в комбинация с други планове и проекти, биха могли да окажат значително въздействие върху защитената зона.....	21
4.2	Характеристика на защитената зона	21
4.2.1	Основно описание	21
4.2.2	Предмет и цели на опазване	22
4.3	Оценка на въздействието	27
4.3.1	Идентификация на въздействията	27
4.3.2	Оценка на въздействието върху местообитанията, предмет на опазване в защитената зона.....	28
4.3.3	Оценка на въздействието върху видовете, обект на опазване в 33 BG0001014 Карлуково.....	40
4.4	Кумулативно въздействие	72
4.5	Въздействие върху целостта на зоната	73
5	Смекчаващи мерки	73
5.1	Остатъчен ефект.....	74
6	Алтернативни решения	74
7	Заключение.....	75
8	Наличие на обстоятелства по чл. 33 ЗБР и предложение за конкретни компенсиращи мерки по чл. 34 ЗБР	78

9	Методика за оценка степента на отрицателно въздействие на ЦРП върху природните местообитания, местообитанията и популациите на видове, предмет на опазване в зони от мрежата Натура 2000.....	78
9.1	Определяне на обхвата на въздействията.....	78
9.2	Информация за съществуващото състояние	79
9.3	Методология за оценка степента на отрицателно въздействие.....	79
9.4	Базова информация.....	81
9.4.1	Полево проучване.....	81
9.4.2	Картен материал	81
9.4.3	Видове и местообитания, обект на опазване	82
10	Трудности.....	84
11	Използвана литература и източници на информация.....	85

ПРИЛОЖЕНИЯ

Приложение 1	Декларации и документи по Чл. 9, ал. 1, т.3 от Наредбата за ОС	
Приложение 2	Доклад от проведените полеви проучвания на биоразнообразието в 33 BG0001042 „Искърски пролом – Ржана“	

СПИСЪК НА ТАБЛИЦИТЕ

Таблица 2-1	Тригодишна Цялостна работна програма за търсене и проучване на метални полезни изкопаеми в площ “ЕЕ-1“	7
Таблица 2-2	Координати и параметри на планирани възможни локации за сондиране в площ „ЕЕ-1“ (координатна система БГС 2005, зона UTM35N);.....	11
Таблица 2-3	Разпределение на териториите от защитените зони, попадащи в площ „ЕЕ-1“	18
Таблица 3-1	Планове, програми и проекти / инвестиционни предложения на територията на 33 BG0001042 „Искърски пролом - Ржана“	19
Таблица 4-1	Класове земно покритие.....	22
Таблица 4-2	Природни местообитания, предмет на опазване в защитената зона	22
Таблица 4-3	Видове, включени в Приложение II на Директива 92/43/ЕЕС	24
Таблица 4-4	Природни местообитания, предмет на опазване от 33 BG0001042 „Искърски пролом - Ржана“ засегнати от ЦРП	29
Таблица 4-5	Местообитания на бозайници, предмет на опазване от 33 BG0001042 „Искърски пролом - Ржана“ засегнати от ЦРП	40

Таблица 4-6	Местообитания на прилепи, предмет на опазване от ЗЗ BG0001042 „Искърски пролом - Ржана” засегнати от ЦРП	44
Таблица 4-7	Местообитания на земноводни и влечуги, предмет на опазване от ЗЗ BG0001042 „Искърски пролом - Ржана” засегнати от ЦРП.....	60
Таблица 4-8	Местообитания на сухоземни безгръбначни, предмет на опазване в ЗЗ BG0001042 „Искърски пролом - Ржана” засегнати от ЦРП.....	67

СПИСЪК НА ФИГУРИТЕ

Фигура 2-1	Местоположение и административна подялба на площ „ЕЕ-1“	8
Фигура 2-2	Защитени зони от Натура 2000 на територията на площ „ЕЕ-1“	17

1 ВЪВЕДЕНИЕ

Настоящата оценка на степента на въздействие върху защитени зони от мрежата Натура 2000 е проведена във връзка с изпълнението на „Изменен и допълнен цялостен работен проект (ЦРП) за търсене и проучване на подземни богатства - метални полезни изкопаеми в площ „ЕЕ-1“, общини Своге и Ботевград, обл. София и община Мездра, обл. Враца“. Цялостният работен проект е изготвен на основание Договор от 09.11.2021 г. за търсене и проучване на подземни богатства - метални полезни изкопаеми в площ „ЕЕ-1“ между министъра на енергетиката и “България Алфа” ЕАД, съгласно Разрешение № 568 от 06.08.2021 г. на министъра на енергетиката. Целта на ЦРП е провеждане на търсецо-оценъчни и проучвателни геоложки работи в границите на площ „ЕЕ-1“.

Площ „ЕЕ-1“ попада в землищата на общини Своге и Ботевград, обл. София и община Мездра, обл. Враца. Площта е с размер 166.50 km², с координати на граничните точки, съгласно цитираното разрешение.

Предвидените в ЦРП дейности не попадат в обхвата на Приложение № 1 и Приложение №-2 на *Закона за опазване на околната среда (ЗООС)*, няма вероятност да оказват значително отрицателно въздействие върху околната среда и не подлежат на процедура по реда на Глава шеста от *ЗООС*.

Измененият и допълнен Цялостен работен проект за търсене и проучване на подземни богатства - метални полезни изкопаеми в площ „ЕЕ-1“ попада в обхвата на чл. 2, ал. 2 от *Наредбата за ОС*. Съгласно Решение No. 11 ОС/2023 г. на Министъра на околната среда и водите, за ЦРП е необходимо да се извърши оценка за степента на въздействие на ЦРП върху защитена зона 33 BG0001042 „Искърски пролом – Ржана“.

Информация за възложителя:

Възложител: България Алфа ЕАД
ЕИК 201803908

Пълен пощенски адрес:

ул. „Добромир Хриз“ №7, ж.к. „Яворов“, р-н „Средец“
гр. София 1124,

Управител: Теодора Дечев

Лице за контакти:

Дамян Христов
тел: 0878 275 176;
ел. поща: dhristov@mundoro.com

Настоящият Доклад за оценка на степента на въздействие на ЦРП за търсене и проучване на метални полезни изкопаеми в площ „ЕЕ-1“ е изготвен от фирма Дамена-КМГ ЕООД по Договор с България АЛФА от 23.02.2024 г.

2 АНОТАЦИЯ

2.1 Обща информация

Основна цел на настоящото проучването е извършването на достатъчна по обем геологопроучвателна и интерпретативна дейност в рамките на площта, за да може да се анализират и оценят рудни минерализации и потенциалът им за търговско откритие, както и последващ добив и преработка на метали.

Разрешение № 568 от 06.08.2021 г. за търсене и проучване на метални полезни изкопаеми в района на площ „ЕЕ-1“ е издадено на името на „България Алфа“ ЕАД от Министъра на енергетиката на основание чл. 7, ал. 2, т. 7, чл. 39, ал. 1, т. 3 и предвид чл. 5, т. 1 и чл. 41 ал. 1 от *Закона за подземните богатства (ЗПБ)* и Протоколно решение по т. 24 от протокол № 40 от заседание на Министерския съвет от 28 юли 2021 г.

На основание чл. 7, ал. 2, т. 7 във връзка с чл. 66 от *Закона за подземните богатства* и цитираното Разрешение, между "България Алфа" ЕАД и Министъра на енергетиката е сключен Договор за търсене и проучване на метални полезни изкопаеми, подземни богатства по чл. 2, ал. 1, т. 1 от ЗПБ в площ „ЕЕ-1“, разположена в землищата на с. Бов, с. Брезов дол, с. Габровница, с. Гара Бов, с. Еленов дол, с. Желен, с. Заног, с. Лакатник, с. Лесков дол, с. Оплетня, с. Осеновлаг и с. Церово, община Своге; с. Гурково, с. Краево и с. Литакново, община Ботевград; област София област; и с. Зли дол и с. Оселна, община Мездра, област Враца.

Разработеният от „България Алфа“ ЕАД Цялостен работен проект (ЦРП) за търсене и проучване е неразделна част от цитирания Договор с МЕ и е изготвен съгласно изискванията на чл. 82 и чл. 83 от *ЗПБ*, *Наредба за геолого-техническата документация на проучвателните и миннодобивните обекти* и *Наредба №18 от 7 януари 2000 г. на Министъра на околната среда и водите*. В първоначалния си вариант, ЦРП е съгласуван от Министерството на околната среда и водите (МОСВ) (изх.№ НСЗП-663/11.08.2023 г.) в резултат, на което „България Алфа“ ЕАД започва изпълнението на заложените в него дейности. Настоящата оценка на степента на въздействие е изисквана от МОСВ с Решение No.11 ОС/2023 г. на МОСВ, във връзка с изменение на ЦРП, свързано с определяне и представяне на възможни локации за извършване на предвидените в ЦРП сондажни дейности, промяна в дълбочината на сондажите и съответно в обема на ядковите проби за анализ, както и изтеглянето на тези дейности от третата, във втората година от срока на Разрешението. Останалите параметри и обеми, заложен в Цялостния работен проект остават без изменение.

Цялостният работен проект не предвижда инвестиционни предложения, попадащи в обхвата на Приложение № 1 към чл. 92, т. 1 и Приложение № 2 към чл. 93, ал. 1, т. 1 и 2 на ЗООС.

Изпълнението на Цялостния работен проект не е свързано с други инвестиционни предложения с предполагаемо значително въздействие върху околната среда.

След реализирането на тригодишната работна програма за търсене и проучване и при постигане на положителни резултати „България Алфа“ ЕАД ще разгледа възможността да поиска удължение на разрешението в рамките на предвиденото от закона с цел детайлно проучване на установените перспективни участъци.

2.2 Период на действие и етапи на изпълнение на ЦРП

Цялостният проект за геолого-проучвателните работи в площ „ЕЕ-1“ е разработен за срок от три години и е неразделна част от Договора от 09.11.2021 г. за търсене и проучване на метални полезни изкопаеми - подземни богатства по чл. 2, т. 1 от ЗПБ в площ „ЕЕ-1“, разположена на територията на община Своге и община Ботевград, област София-област, и община Мездра, област Враца, сключен между "България Алфа" ЕАД и Министъра на енергетиката.

Предвидените в Цялостния работен проект видове и обеми работи за тригодишния срок на Разрешението са показани в Таблица 2-1.

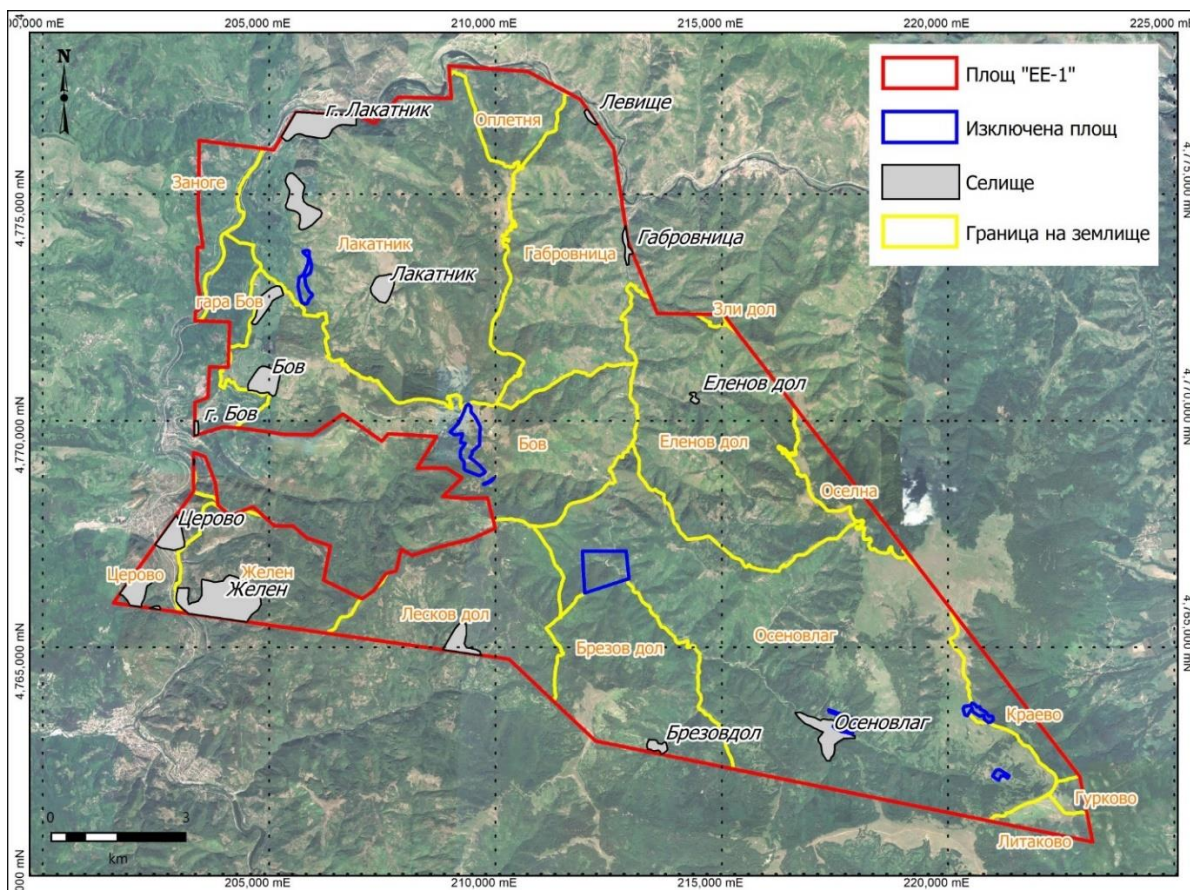
Таблица 2-1 Тригодишна Цялостна работна програма за търсене и проучване на метални полезни изкопаеми в площ „ЕЕ-1“

№	Вид дейност	Първа година	Втора година	Трета година	Общо
		Обеми	Обеми	Обеми	Обеми
1	Изготвяне на работни проекти (цялостен и годишни) за търсене и проучване. Оценка на съвместимостта на цялостния проект с предмета и целите на защитените зони	1 месец	1 месец	1 месец	3 месеца
2	Закупуване, анализ и реинтерпретация на съществуващата геоложка, геохимична и геофизична документация за района	4 месеца			4 месеца
3	Ревизионни търсещи геоложки маршрути и картиране в пределите на цялата площ, съпроводени с опробване на потокови седиманти, почвено (ВГО) и литогеохимично (ПГО) опробване	8 месеца	4 месеца		12 месеца
4	Детайлно картиране на перспективни участъци в М 1:10 000 до М 1:5 000		4 месеца	4 месеца	8 месеца
5	Изготвяне на структурна карта на изследваната площ		2 месеца	2 месеца	4 месеца
6	Геофизични изследвания (IP, EM) на аномалните участъци	10 km ²	10 km ²		20 km ²
7	Геолого-оценъчно сондиране		1900 m		1900 m
8	Маркшайдерски работи			1 ден	1 ден
9	Лабораторни изследвания: - потокови седименти; - късови проби; - почвени проби; - ядкови проби.	100 бр.			100 бр.
		50 бр.	100 бр.	50 бр.	200 бр.
		100 бр.	100 бр.		200 бр.
		100 бр.	600 бр.	300 бр.	900 бр.
10	Дейности по опазване и възстановяване на околната среда			8 площадки	8 площадки
11	Обработка на данните и изготвяне на етапни отчети и окончателен геоложки доклад	1 месец	1 месец	1 месец	3 месеца

2.3 Териториален обхват

Площ „ЕЕ-1“ се намира в западната част на Република България, на около 30 km северно от град София. Заема западните дялове на Стара планина, на изток от Искърския пролом (Фигура 2-1).

В административно отношение, площта на разрешението попада в две области: основната част е в област София (164.2 km²) и малка част попада в област Враца (2.3 km²).

Фигура 2-1 Местоположение и административна подялба на площ „ЕЕ-1“.

Общините и землищата, които попадат в площта са както следва:

В Софийска област:

- община Своге (160.1 km²) - землищата на селата Бов (18.2 km²), Брезов дол (10.04 km²), Габровница (14.65 km²), гара Бов (3.61 km²), Еленов дол (17.31 km²), Желен (7.59 km²), Заногет (2.61 km²), Лакатник (30.71 km²), Лесков дол (10.75 km²), Оплетня (3.39 km²), Осеновлаг (39.11 km²), Церово (2.11 km²);
- община Ботевград (4.1 km²) – землищата на селата Гурково (0.47 km²), Краево (2.52 km²) и Литаково (1.11 km²);

Във Врачанска област:

- община Мездра (2.3 km²) - землищата на селата Зли дол (0.04 km²) и Оселна (2.28 km²).

2.4 Видове търсещи и проучвателни работи

Рекогносцировъчни камерални дейности.

За района съществува голямо количество геолого-геофизична информация, натрупана при досега извършените геоложки картировки и търсещо-проучвателни работи. Първа стъпка в настоящето проучване ще бъде събиране, анализ и реинтерпретация на съществуващата геоложка, геохимична и геофизична информация за района. Въз основа на този анализ ще бъдат планирани детайлизиращи работи за намиране на нови рудни минерализации в идентифицираните перспективни райони.

Геохимично опробване по потоци на разсейване.

Геохимичното опробване по потоци на разсейване се е доказало като бърз ориентиран метод при липса на достатъчно информация за изследваната площ или нужда от потвърждение на съществуващи данни, даващ сравнително добра информация за елементния състав на водосборните басейни, подхранващи потоките седименти. Откриването на повишени стойности в химичните резултати за даден елемент или асоциация от елементи обособява аномални водосборни басейни, което позволява насочването на последващите по-детайлни търсещо-проучвателни дейности в конкретни участъци, отделяйки по този начин перспективните за тази цел райони.

За целите на настоящето проучване ще се опробват седиментите с едрина по-малка от 1 mm, като от тях ще се взема проба с тегло до два килограма, която ще бъде анализирана в акредитирана геохимична лаборатория за възможно най-пълнен набор от химични елементи, с цел откриването на елементи индикатори за рудна минерализация в изследваната площ.

Предвижда се вземането на 100 броя проби от потоките седименти да бъде извършено в началото на първия полеви сезон. Плътността на опробване ще е приблизително една проба на 1-1.5 km².

Геоложко картиране, съпроводено с литогеохимично опробване (ПГО).

На територията на заявената площ са извършени различни по вид геоложки картировки в различен мащаб, данни за което се съхраняват в *Хранилището към Националния Геофонд на Република България*. Последната геоложка картировка, проведена в заявената площ, е в мащаб 1:50 000 и е завършена през периода 2004 - 2008 г. от консорциум „Геокомплекс“ ООД.

В площта ще бъде извършена картировка в мащаб 1:25 000, съпроводена с литогеохимично опробване. Ако резултатите от това опробване и данните от потоките седименти покажат еднаква положителна тенденция в разпределението на елементи-индикатори, то тогава е възможно извършването на детайлно картиране на обособените участъци и в по-едър мащаб (1:10 000, 1:5 000 до 1:2 000).

Скални проби ще бъдат взимани от евентуално перспективни от към рудна минерализация скали (засегнати от хидротермална промяна или други съпътстващи орудявания процеси), както и от различните скални разновидности с цел определяне на фоновото съдържание на елементите в тях. Пробите ще се взимат по късово-браздовия метод, като от 1 m опробван интервал ще се събира 1 kg материал.

В работната програма е предвидено вземането на минимум 200 броя скални проби, за тригодишния период на разрешението. Тъй като картирането е процес, който ще се извършва през целите полеви сезони, то и съпътстващото го опробване ще се извършва в същите времеви рамки.

Резултатите от картировъчните работи ще послужат за основа при интерпретацията на геохимичните и геофизичните изследвания и планиране на сондажните работи, както и за изготвянето на структурна карта на площта.

Почвено геохимично опробване (ВГО).

В работната програмата е заложено почвено геохимично опробване, което цели търсене на скрити минерализации, разширяване на известните вече такива извън обектите с детайлна проученост, и като цяло - увеличаване на перспективите за търсене в рамките на проучвателната площ.

Опробването ще обхване главно участъци и площи, в които проведеното опробване на дънни седименти и картировка с ПГО, са установили аномални полета за злато и други елементи, които могат да бъдат обект на последващи детайлни работи. Предвижда се вземането на минимум 200 броя почвени проби. Площите, в които ще се извърши почвеното опробване, както и посоката и гъстотата на профилните линии, ще бъдат проектирани в зависимост от получените резултати от извършените към момента търсещи работи.

Пробите ще бъдат вземани от почвен слой "В" (подхумусен слой) при нормално развит почвен хоризонт или от слой "С" (ерозирана скала) - при ерозия на почвения хоризонт. Теглото им ще е до два килограма. Опробването ще бъде съпроводено с надлежно документиране на опробваните места.

Геофизични изследвания.

Получените данни, от предходните дейности, ще насочат проектирането на проучвателни геофизични полета с цел изясняване на обстановката в дълбочина. Геофизичните изследвания са от решаващо значение за прогнозиране на дълбочинния строеж и планиране на сондажните работи. Обособените аномални геохимични участъци на повърхността ще бъдат изследвани с електрични геофизични методи, като при необходимост ще бъдат приложени и дълбочинни методи, като например магнитнотелурични и гравиметрични.

Геофизични изследвания ще бъдат извършени върху минимум 20 km² от площта.

Фирма "България Алфа" ЕАД ще използва български или чуждестранни доставчици, които предлагат геофизични проучвания на най-съвременно техническо ниво и при най-безопасни за природата и хората условия.

Сондажни дейности.

В резултат на геоложкото картиране, геохимичното опробване и геофизичните работи, се очаква да бъдат установени перспективни обекти за търсене на рудни минерализации. Тяхната рудоносност ще бъде тествана чрез сондиране. В началния етап на проучването, сондирането на тези перспективни участъци ще установи реалното наличие на рудни минерализации и тяхната възможна практическа перспективност. При сондирането ще бъде приложено вертикално и наклонено сондиране, както и изваждането на ориентирана ядка. Ще бъде приложено ядково, а ако се наложи и плитко безядково сондиране.

Настоящият Цялостен работен проект (ЦРП) предвижда 57 алтернативни сондажни площадки за ядково сондиране, като планираните за сондиране 1900 m ще бъдат прокарани от 8 локации, подбрани измежду съгласуваните 57 (Таблица 2-2). Подаването на голям брой потенциални сондажни локации за съгласуване цели осигуряването на готови алтернативи за прокаране на планирания обем сондажни работи, без да се налага повторно съгласуване с компетентния орган. От всички 57 потенциални сондажни

площадки 44 са на територията на 33 BG0001042 „Искърски пролом-Ржана“ и са обект на настоящото изследване, а 13 остават извън нея (маркирани в сиво в Таблица 2-2)

Таблица 2-2 Координати и параметри на планирани възможни локации за сондиране в площ „ЕЕ-1“ (координатна система БГС 2005, зона UTM35N);

Сондаж	Изток	Север	Кота (m)	Дълбочина (m)	Азимут (°)	Наклон (°)
Pr_DH1_1	204585	4770953	865	400	220	80
Pr_DH1_2	208046	4774714	787	400	40	70
Pr_DH1_3	204624	4771013	873	400	220	75
Pr_DH1_4	204914	4771221	908	400	0	90
Pr_DH1_5	204498	4770856	839	350	0	90
Pr_DH1_6	205403	4771676	1153	400	0	90
Pr_DH10_1	209878	4769012	1251	75	0	90
Pr_DH10_2	212095	4774534	415	500	0	90
Pr_DH2_1	208860	4773891	953	150	345	60
Pr_DH2_2	208061	4773111	754	250	220	70
Pr_DH2_3	205339	4770218	874	450	0	90
Pr_DH2_4	206661	4771619	979	600	220	80
Pr_DH2_5	207045	4772027	895	550	220	80
Pr_DH2_6	205823	4770726	891	500	40	80
Pr_DH2_7	206037	4770876	920	400	40	60
Pr_DH2_8	206427	4771551	998	400	0	90
Pr_DH3_1	207217	4770109	1072	250	255	70
Pr_DH3_2	208422	4771427	1013	250	220	75
Pr_DH3_2_1	208422	4771427	1013	250	40	65
Pr_DH3_3	208529	4771561	946	200	220	75
Pr_DH3_4	207808	4770835	1174	550	220	65
Pr_DH3_5	207174	4770098	1056	200	40	85
Pr_DH3_6	207622	4770563	1324	500	0	90
Pr_DH3_7	208644	4771505	973	250	0	90
Pr_DH3_8	208689	4771675	975	150	0	90
Pr_DH3_9	208916	4772066	991	100	0	90
Pr_DH4_1	210300	4767825	1390	200	220	60
Pr_DH4_2	209277	4766762	1223	210	120	55
Pr_DH4_2_1	209498	4766883	1292	150	250	75
Pr_DH4_3	209625	4767102	1312	200	40	60
Pr_DH4_4	209278	4766726	1215	200	0	90

Сондаж	Изток	Север	Кота (m)	Дълбочина (m)	Азимут (°)	Наклон (°)
Pr_DH4_5	210290	4767826	1392	200	0	90
Pr_DH5_1	218229	4764989	1614	450	0	60
Pr_DH5_1_1	218317	4765236	1541	400	210	60
Pr_DH5_2	217908	4764690	1454	300	40	50
Pr_DH5_3	217840	4764546	1381	350	210	75
Pr_DH5_4	218213	4765071	1614	450	30	80
Pr_DH5_5	217911	4764616	1424	300	0	90
Pr_DH5_6	218418	4765384	1511	200	0	90
Pr_DH5_7	217714	4764395	1306	200	210	75
Pr_DH6_1	220376	4762982	1274	250	30	60
Pr_DH6_2	220147	4762630	1206	200	210	60
Pr_DH6_3	220608	4763340	1353	250	30	60
Pr_DH6_4	220298	4762902	1257	200	30	85
Pr_DH6_5	220609	4763373	1357	250	0	90
Pr_DH7_1	205728	4773899	619	300	130	60
Pr_DH7_2	206370	4774588	787	150	40	60
Pr_DH7_2_1	206522	4774800	803	170	195	65
Pr_DH7_3	207673	4775946	812	210	300	75
Pr_DH7_4	208296	4776672	546	200	250	60
Pr_DH7_4_1	208229	4776651	565	150	0	90
Pr_DH7_5	204817	4772874	861	225	210	50
Pr_DH7_6	206097	4774578	759	200	40	85
Pr_DH9_1	220906	4762649	1234	200	255	70
Pr_DH9_2	220945	4762827	1241	150	190	70
Pr_DH9_3	221208	4763193	1308	150	210	70
Pr_DH9_4	221067	4762980	1264	150	210	70

Лабораторни изследвания

Опробването, пробоподготовката и геохимичните анализи ще се извършват според възприетите от фирмата най-добри международни практики използвайки акредитирани лаборатории. За целта на работната програма ще се използват химични лаборатории, акредитирани по ISO и позволяващи получаването на резултати за не по-малко от 45 химични елемента. За следенето на качеството, чистотата и прецизността фирмата има разработена практика да прилага сертифицирани стандарти на всяка 20-та проба и да взима дубликати на всяка 25-та проба.

Маркшайдерски дейности.

Този тип дейности ще се използват в детайлното геодезично заснемане на сондажните работи:

Заснемане на сондажи - на заснемане подлежи местоположението на устието на сондажа.

Заснемане на пътища и площадки - прокарваните пътища за нуждите на проучването и сондажните площадки.

Резултатите от извършените маркшайдерски дейности ще се нанасят на планове в мащаби 1:5 000 и 1:2 000.

Ежедневни полеви дейности - всички полеви дейности, като точки на опробване и на геоложки наблюдения, ще бъдат измервани с полеви GPS устройства от геолозите извършващи съответните дейности. Практиката е доказала, че тези устройства работят с точност от около 5 до 15 метра, което е напълно задоволително за провеждането на полевите геоложки дейности.

Анализ на данни, интерпретация и моделиране.

По време на полевите сезони ще се извършват съпътстващи теренните работи камерални дейности, свързани с анализа на новополучените данни и тяхната коректна интерпретация, което ще послужи за насочване и оптимизиране на последващите търсещо-проучвателните дейности.

В края на полевите сезони ще се извършва по-задълбочена интерпретация на наличните данни, съпроводена с моделиране, което ще послужи за планирането на дейностите в следващия полеви сезон.

Отчетна дейност.

В края на всяка година от периода на разрешението ще бъдат изготвяни годишни отчети и ще се планират предстоящи дейности.

2.5 Мероприятия по опазване и възстановяване на околната среда

Мероприятия по опазване и възстановяване на околната среда

На етапа на търсене и проучване естеството на предвижданите работи не носи опасност за трайни вреди върху околната среда. Дейностите предвиждат координация, съгласуване и редовно уведомяване на компетентните органи, местната администрация и население за характера и вида на извършваните проучвателни дейности с цел прозрачност и широка обществена осведоменост и доверие.

За опазване на околната среда са предвидени следните конкретни мерки:

Опазване на въздуха, климата и климатичните промени

- недопускане на работа на празен ход на използваните превозни средства, машини и съоръжения;
- използване на техника и механизация в изправно състояние и по възможност отговаряща на най-високите стандарти (Euro 5a, Euro 5b, Euro 6) по отношение на изгорели газове.

Опазване на водите

- сондажния разтвор да се съхранява по начин, който не позволява инфилтрация в почвата и от там - в подземните води или повърхностните водни обекти;
- отстраняване на сондажния шлам от сондажната промивка преди заустването;
- осигуряване на допълнително пречистване на отпадъчните води от сондирането в случай, че се използват специфични добавки;
- временно съхраняване на опасните вещества и материали и генерираните отпадъци на сондажната площадка в съответствие с изискванията на приложимата в страната нормативна уредба.

Опазване на почвите

- отстраняване на хумусния слой от територията на сондажната площадка преди започване на дейности и съхраняването му за периода на сондиране;
- възстановяване на хумусния слой като част от дейностите по техническата рекултивация на сондажната площадка;
- временно съхраняване на опасните вещества и материали и генерираните битови и опасни отпадъци в съответствие с изискванията на приложимата в страната нормативна уредба
- депониране на сондажния шлам в съответствие с изискванията на приложимата в страната нормативна уредба.

Опазване на защитените територии и зони

За опазване на биоразнообразието и териториите и зоните, учредени за неговата защита се предвиждат провеждане на консултации със специалисти-биолози и ако е необходимо теренни обследвания във връзка с разположението на сондажните площадки с цел :

- да се избегне засягане на защитени и чувствителни местообитания и/или на местообитания на защитени животински видове и птици;
- да се избегнат неблагоприятни въздействия, например прогонване, безпокойството и др. на защитени животински видове и птици;
- да се избегне унищожаване на ценна за биоразнообразието растителност - треви, цветя, храсти и дървета.

По време на извършване на всички търсецо-проучвателни дейности ще се положат максимални усилия за минимизиране на въздействието върху околната среда.

Мониторинг

Проучвателните дейности ще се извършват съобразно изискванията на българското законодателство. Провеждането им ще бъде съгласувано и ще подлежи на контрол от съответните регионални и национални звена и инспекторати на Министерството на околната среда и водите и Министерството на културата.

На този етап не се предвижда мониторинг на околната среда, предвид характера на проучвателните дейности, залегнали в работната програма и изискванията на действащото законодателство. След съгласуване на работната програма с компетентните органи по околна среда, евентуално необходимият мониторинг той ще бъде планиран и изпълнен.

Проект за ликвидация на геологопроучвателните обекти и за рекултивация на засегнатите земи

Предложената работна програма предвижда дейности за възстановяване на околната среда, евентуално нарушена от проучвателните дейности. Тези дейности ще бъдат провеждани съобразно предварително съгласувани проекти за рекултивация на конкретния обект, като изпълнението на съответния проект подлежи на контрол.

Геолого-проучвателните дейности от тази работна програма, след които ще е необходима рекултивация, са подготовката и провеждането на сондажни работи. Тъй като определянето на конкретното местоположение на сондажите зависи от резултатите от предхождащи сондирането проучвателни дейности (геоложко картиране, опробване, геофизични изследвания и др.), рекултивационния процес се планира в съответствие с нуждите в конкретната сондажна локация. Този процес започва още в етапа на планиране на сондажните работи, цели максимално ограничаване на неблагоприятното въздействие върху околната среда и включва следните етапи:

- подготовка за сондиране - подготовката се състои в определяне местоположението на сондажите, техния азимут и дълбочина. В съответствие с това се планират сондажни площадки, които представляват заравнени участъци с размери 10x10 до 15x15 m. При тяхното изграждане, фирмата ще се стреми да не нарушава целостта на околната среда или да го прави в минимално възможна степен, като планира сондажните площадки на естествени природни терени, подходящи за целта. Ще се използват пътищата от републиканската мрежа или съществуващи горски и полски пътища за подход до сондажните площадки. Когато това е невъзможно, прокарването на пътища и изграждането на сондажни площадки ще се съгласува с компетентните органи, с цел минимизиране на влиянието върху околната среда;
- провеждане на сондирането - при провеждане на диамантено ядрово сондиране, се налага изграждането на утайници за промивната течност (смес на бентонитна глина с вода), необходима за смазване на сондажния лост и охлаждане на сондажната корона. Утайниците представляват изкопи с приблизителни размери 1.5x1x1.2 m (дължина/ширина/дълбочина). На една сондажна площадка се изграждат два или три утайника с такива размери. Изкопаването им ще бъде извършено машинно, като хумусния слой ще бъде отделен в началото на изкопните работи. Изкопите ще бъдат изолирани чрез полагане на специално PVC фолио, с цел непроникване на промивна течност в околната среда. Когато сондирането приключи, утайниците се изпразват и заравят, при което се отделя утайния се шлам и се депонира в определените в нормативната база локации. Извадената сондажна ядка, се изнася и складира извън района на проучването, в подготвено за целта ядкохранилище;
- рекултивиране на сондажните площадки - след приключване на сондажите те се тампонират, като на повърхността остава видим единствено маркер (до 20x20 cm блок) върху устието на сондажа с неговия номер.

Проектите за рекултивация, свързани със сондажните площадки, ще бъдат изготвени от лицензирано експертно лице и ще включват:

- техническа рекултивация – включва подравняване и оформяне на нарушените терени във вид, максимално близък до първоначалния или до съседните ландшафти. При този тип рекултивация първо се покрива и маркира устието на сондажа, след което се запълват утайниците с изкопния материал. Следва механизирано подравняване на площадката и покриването ѝ с отделения в началото на изкопните работи хумусен слой и механизирано оформяне на терена в окончателния му вид;
- биологична рекултивация – с провеждането на биологичната рекултивация се цели възстановяване на растителността върху нарушените площи, предотвратяване на ерозионните процеси и възможно най-пълно приобщаване на рекултивирани площи към околния ландшафт. Нарушените терени ще се рекултивират за горскостопанско ползване. При проектиране на сондажните площадки, на територии с наклон по-голям от 3%, за ограничаване на повърхностните и линейни ерозионни процеси, те се терасират по хоризонтала през 1 m, след слягане на насипите. Терасите се изработват с ширина 40 cm и дълбочина 30 cm. Съобразно почвено-климатичните характеристики на района, в площадките се засаждаат фиданки от местен дървесен вид, като разстоянието между тях е до 50 сантиметра, като тази дейност се извършва в подходящия за целта сезон.

Изпълнението на мерките по опазване и възстановяване на околната среда ще бъде контролирано от специалисти от МОСВ и РИОСВ, като своевременно ще се изготвят протоколи преди започване на полевите работи и след приключване на сондирането.

Основната цел на предложения проект е със съвременни методи да се извърши достатъчна по обем и систематична геолого-проучвателна и интерпретативна дейност в рамките на площта, за да се анализират установените рудни минерализации и да се открият нови такива с потенциал за търговско откритие и евентуален последващ добив на метали.

2.6 Използване на природни ресурси

При изпълнението на Цялостния работен проект, за целите на предвидените сондажни дейности, фирмата евентуално ще има нужда от водовземане от повърхностен воден обект, без изграждане на нови системи и съоръжения. При възникване на такава необходимост ще се търси разрешението на съответната Басейнова Дирекция и на общинските власти. За предвидените в работната програма сондажи с обща дължина 1900 m, максималното количество използвана вода не следва да надвишава 600 m³.

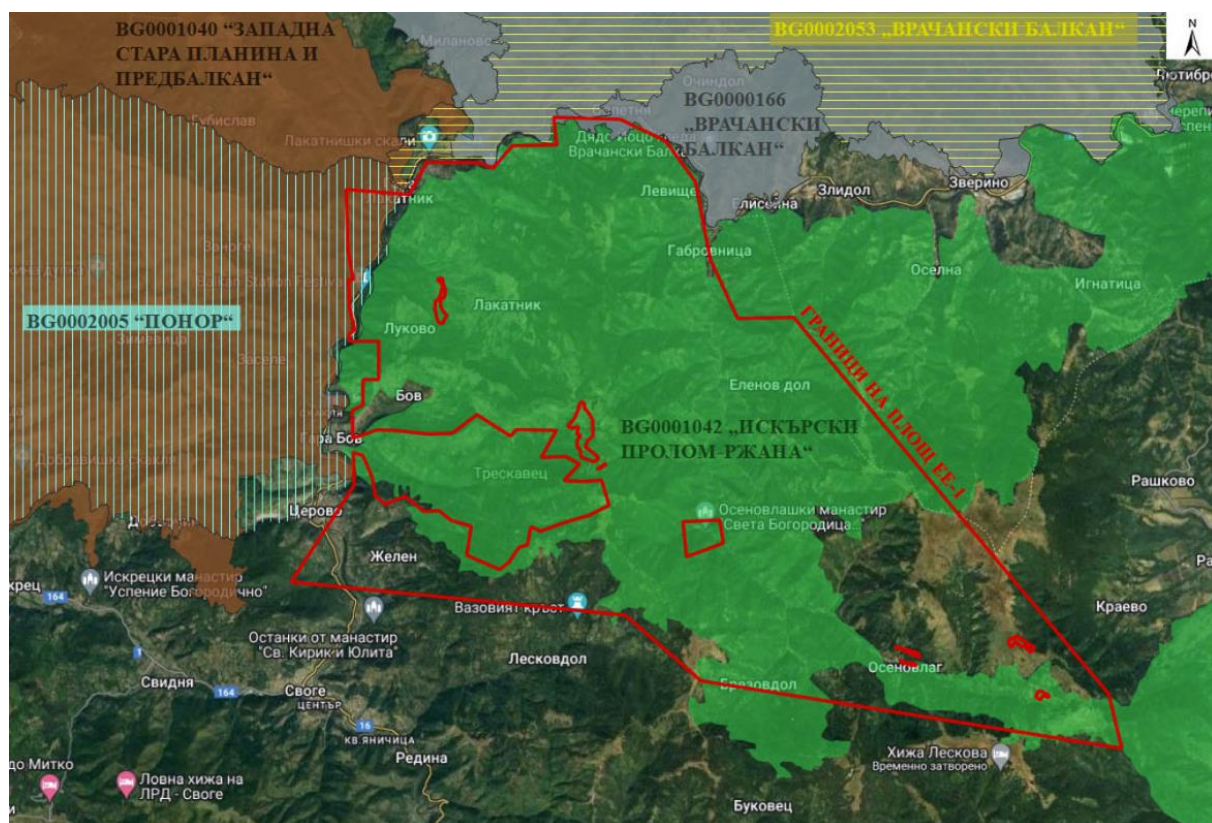
Използването на други природни ресурси не се предвижда.

2.7 Връзка с мрежата Натура 2000

Територията на Площ „ЕЕ-1“ не попада в обхвата на защитени територии по смисъла на чл. 5 от *Закона за защитените територии*. В границите на площ „ЕЕ-1“ попадат части от следните защитени зони (33) от мрежата на Натура 2000 :

- 33 BG0001040 **“Западна Стара планина и Предбалкан“**, определена за опазване на природните местообитания и дивата флора и фауна по чл. 6, ал. 1, т.1 и 2 от Закона за биологичното разнообразие (ЗБР), обявена със Заповед № РД-268/31.03.2021 г. на МОСВ (ДВ 44/2021);
- 33 BG0001042 **„Искърски пролом-Ржана“**, определена за опазване на природните местообитания и дивата флора и фауна по чл. 6, ал. 1, т.1 и 2 от Закона за биологичното разнообразие (ЗБР), обявена със Заповед № РД-276/31.03.2021 г. на МОСВ (ДВ 43/2021);
- 33 BG0000166 **„Врачански Балкан“**, определена за опазване на природните местообитания и дивата флора и фауна по чл. 6, ал. 1, т.1 и 2 от Закона за биологичното разнообразие (ЗБР), обявена със Заповед № РД-1031/12.12.2020 г. на МОСВ (ДВ 19/2021);
- 33 BG0002005 **“Понор“**, определена за опазване на дивите птици по чл. 6, ал. 1, т.3 и 4 от Закона за биологичното разнообразие (ЗБР), обявена със Заповед № РД-547/05.09.2008 г. на МОСВ (ДВ 83/2008);
- 33 BG0002053 **„Врачански Балкан“**, определена за опазване на дивите птици по чл. 6, ал. 1, т.3 и 4 от Закона за биологичното разнообразие (ЗБР), обявена със Заповед № РД-801/04.11.2008 г. на МОСВ (ДВ 105/2008);

Територията на площ „ЕЕ-1“ и защитените зони от мрежата на Натура 2000 са показани на Фигура 2-2. Допълнителна информация относно териториите от защитените зони, попадащи в площ „ЕЕ-1“ е дадена в Таблица 2-3.

Фигура 2-2 Защитени зони от Натура 2000 на територията на площ „ЕЕ-1“

Таблица 2-3 Разпределение на териториите от защитените зони, попадащи в площ „ЕЕ-1“

№	Защитена зона	Обща площ	Площ от ЗЗ в „ЕЕ-1“		Забележка
		ha	ha	%	
1	BG0001042 „Искърски пролом - Ржана“	22693.7269	12367.2768	54.4964	Предвиждат се 8 сондажа
2	BG0001040 “Западна Стара планина и Предбалкан“	219756.7816	218.51	0.0994	Не се предвижда сондиране
3	BG0002005 “Понор“	31376.9953	217.79	0.6941	Не се предвижда сондиране
4	BG0000166 „Врачански Балкан“	36025.568	50.69	0.1407	Не се предвижда сондиране
5	BG0002053 „Врачански Балкан“	30879.7377	0.46	0.0014	Не се предвижда сондиране
	Площ „ЕЕ-1“	166.5			

Попадащите в площ „ЕЕ-1“ територии на защитени зони BG0001040 “Западна Стара планина и Предбалкан“, BG0000166 „Врачански Балкан“, BG0002005 “Понор“ и BG0002053 „Врачански Балкан“ са по периферията на площ „ЕЕ-1“ и Цялостният работен проект не предвижда разполагане на локации за сондиране в тях.

Площ „ЕЕ-1“ попада в обхвата на защитена зона BG0001042 „Искърски пролом – Ржана“ за опазване на природните местообитания и местообитанията на дивата флора и фауна. От всички проучвателни дейности, включени в Цялостния работен проект, потенциал за неблагоприятно въздействие върху местообитанията предмет на опазване в зоната имат сондажните дейности.

3 ДРУГИ ПЛАНОВЕ, ПРОГРАМИ И ПРОЕКТИ / ИНВЕСТИЦИОННИ ПРЕДЛОЖЕНИЯ, КОИТО В СЪЧЕТАНИЕ С ОЦЕНЯВАНИЯ ЦРП МОГАТ ДА ОКАЖАТ НЕБЛАГОПРИЯТНО ВЪЗДЕЙСТВИЕ ВЪРХУ ЗАЩИТЕНАТА ЗОНА

По информация от публичните регистри на МОСВ и интернет страниците на РИОСВ Враца и РИОСВ София, на територията на ЗЗ BG0001042 „Искърски пролом - Ржана“ са одобрени за реализиране или реализирани 25 плана / програми / проекти / инвестиционни предложения. Информация за тях е дадена в Таблица 3-1. Оценка на кумулативното въздействие е направена в точка 4.4.

Таблица 3-1 Планове, програми и проекти / инвестиционни предложения на територията на 33 BG0001042 „Искърски пролом - Ржана“

Наименование на проект/план/програма	Статус	Въздействие върху 33 съгласно решението
„Проектиране и строителство на 9 вилини сгради, всяка в самостоятелен урегулиран имот – комплекс ISKAR HILLS“, в поземлени имоти с идент. 30510.13.18 и 30510.13.16, в землището на с. Зверино, общ. Мездра, обл. Враца	Приключила с Решение № BP-21-ПР/2022	Площ: 0.8 ha, не се засягат природни местообитания и ефективно заети и пригодни потенциални местообитания на животински видове.
Модернизация на железопътна линия Видин-София	Приключила с Решение № 1-1/2012	Не се очаква въздействие
Промяна на предназначението на имот във връзка с ремонт на църква Св. Дух	Приключила с Решение № BP 5/2015	0,002 ha, НТП - Нива
Добив на баластра от р. Искър в землището на с. Зверино	Приключила с Решение ОС_28.01.2014	Не се засягат трайно местообитания. Незначително безпокойство
Изграждане на деривационна малка ВЕЦ „Надежда“ на р.Искър за произвеждане на електроенергия от18,7 GWh с мощност 3 500 kW, в землищата на с. Зверино и с. Оселна, общ. Мездра, обл. Враца	Приключила с Решение № 14-ОС/2010 г. за преценяване на вероятната степен на отрицателно въздействие	Не се очаква въздействие
„Подземна тръбна мрежа за оптична свързаност на „Интерсат“ ООД през землищата на с. Игнатица и с. Зверино, общ. Мездра, обл. Враца“,	Приключила с Решение № 09-ОС/2010 г. за преценяване на вероятната степен на отрицателно въздействие	Не се очаква въздействие
малка ВЕЦ „Елисейна“ на р.Искър.	Приключила с Решение № 07-ОС/2010 г. за преценяване на вероятната степен на отрицателно въздействие	Извън зоната, не се очаква въздействие
План-извлечение за промяна вида и интензивността на сечта през 2023 г, в гори държавна собственост и от териториалния обхват на ТП ДГС „Ботевград“	Решение № СО 7-ОС/2024 г. за преценяване на вероятната степен на отрицателно въздействие	Не се очаква въздействие
"Горскостопански план и План за дейности за защита в горски територии от пожари (ГСП и ПДЗГТП) на горите собственост на „Ганчев" ЕООД	Приключила с Решение No СО 26 ОС/2023 г.	Не се очаква въздействие
План-извлечение за промяна вида и интензивността на сечта през 2021 г. в гори, общинска собственост, стопанисвани от община Своге	Приключила с Решение No. СО / 14-ОС/2021 г.	При спазване на условията в решението не се очаква въздействие
Изготвяне на горскостопански план (ГСП) и план за защита от пожари (ПЗП) за общински гори, попадащи в община Своге	Приключила с Решение No. СО-10-ОС/2013г.	Не се очаква въздействие
План-извлечение за промяна вида и интензивността на сечта през 2013 г. в гори, стопанисвани от ТП ДГС Своге	Приключила с Решение No. СО-10-ОС/2016г.	Не се очаква въздействие

Наименование на проект/план/програма	Статус	Въздействие върху 33 съгласно решението
Изграждане на два броя къщи за гости, басейн и постройка за допълващо застрояване, с. Бов	Приключила с Решение № СО-5-ОС/2013г.	Очаква се загуба на местообитание 6520-0.16%
Актуализирана Програма за управление на отпадъците на община Мездра 2016-2020г.	Приключила с Решение № ВР-3-ЕО/2018	Не се засяга предмета на опазване на 33.
Програма за управление на отпадъците 2016 – 2020 г. на община Ботевград	Приключила с Решение № СО-6-ЕО/2017 г.	Не се засяга предмета на опазване на 33.
Стратегия за водено от общностите местно развитие (ВОМР) на „Местна инициативна група Ботевград“ (МИГ Ботевград) за периода 2017 – 2023 г.	Приключила с Решение № СО-28-ЕО/2017 г.	Не се засяга предмета на опазване на 33.
Стратегия за водено от общностите местно развитие (ВОМР) на „Местна инициативна група Костинброд – Своге“ (МИГ Костинброд – Своге) за периода 2017 – 2020 г.	Приключила с Решение № СО-21-ЕО/2017 г.	Не се засяга предмета на опазване на 33.
Регионално прединвестиционно проучване за обособена територия обслужвана от ВиК ЕООД, гр. Враца	Приключила с Решение № ЕО-15/2017	Не се засяга предмета на опазване на 33.
Регионална програма за управление на отпадъците на регион костинброд включващ общините Костинброд, Божурище, Своге, Сливница, Годеч и Драгоман	Приключила с Решение № СО-8-ЕО/2017 г.	Не се засяга предмета на опазване на 33.
Стратегия за водено от общностите местно развитие (ВОМР) на територията на Местна инициативна група „Мездра“ за програмен период 2014-2020г.	Приключила с Решение № ВР-4-ЕО/2016	Не се засяга предмета на опазване на 33.
Общ устройствен план (ОУП) на община Мездра	Приключила с Решение № ВР 1-1/2016	В проекта на ОУП не са предвидени дейности, касаещи територията на защитената зона.
Общ устройствен план (ОУП) на Община Ботевград	Текуща на Етап Консултации	Нови жилищни територии засягат 0,13 ха от защитената зона. Не се засягат природни местообитания и местообитания на целеви видове в защитената зона.
Регионален генерален план за водоснабдяване и канализация на обособената територия на "ВиК" ЕООД, Софийска област	Приключила с Решение № ЕО-54/2013	Не се засяга предмета на опазване на 33.
Регионален генерален план за водоснабдяване и канализация на обособената територия на "ВиК" ООД, гр. Враца	Приключила с Решение № ЕО-37/2013	Не се засяга предмета на опазване на 33.

Наименование на проект/план/програма	Статус	Въздействие върху 33 съгласно решението
Регионален генерален план за водоснабдяване и канализация на обособената територия на "ВиК-Бебреш" ЕООД - гр. Ботевград	Приключила с Решение № ЕО-1/2013	Не се засяга предмета на опазване на 33.

4 ЗАЩИТЕНА ЗОНА BG0001042 ИСКЪРСКИ ПРОЛОМ - РЖАНА

4.1 Описание на елементите на ЦРП които, самостоятелно или в комбинация с други планове и проекти, биха могли да окажат значително въздействие върху защитената зона

Основните елементи при реализирането на ЦРП които могат да окажат въздействие в зоната са, свързани със сондажните проучвания и са:

- Заравняване на площадките
- Разчистване на храстова растителност
- Прокарване на временни пътища
- Провеждане на сондирането
- Изграждане на утайници за промивната течност (при провеждане на ядрово сондиране)
- Рекултивация

Подробно описание на дейностите е дадено в точка 2.4.

4.2 Характеристика на защитената зона

4.2.1 Основно описание

33 BG0001042 "Искърски пролом - Ржана" за опазване на природните местообитания и дивата флора и фауна (по чл. 6, ал. 1, т. 1 и 2 от *Закона за биологичното разнообразие*) е обявена със Заповед No РД-276 от 31 март 2021 г. на министъра на околната среда и водите (ДВ 43/2021 г.). Зоната заема площ от 22693.73 ha. Попада в Алпийски (95%) и Континентален (5%) биогеографски регион. За защитената зона на този етап не са разработени специфични и подробни природозащитни цели.

Земното покритие в зоната е дадено в Таблица 4-1. Всеки от изброените в таблицата типове земно покритие представлява потенциално местообитание за видове, обект на опазване в зоната. Потенциалните въздействия върху тези видове и техните местообитания, както и потенциалните въздействия върху природните местообитания, предмет на опазване са разгледани в точка 5.3.

Таблица 4-1 Класове земно покритие

Код	Клас земно покритие	Площ (%)	Площ (ha)
N19	Смесени гори	10.0	2269.37
N09	Сухи ливади, степи	8.0	1815.5
N15	Други обработваеми земи	3.0	680.81
N08	Равнини, шубраци	31.0	7035.05
N16	Широколистни листопадни гори	48.0	10892.99
Общо:		100	22693.73

4.2.2 Предмет и цели на опазване

Защитената зона е обявена с цел:

1. Опазване и поддържане на типовете природни местообитания, посочени в Таблица 4-2, местообитанията на посочените в Таблица 4-3 видове, техните популации и разпространение в границите на зоната за постигане и поддържане на благоприятното им природозащитно състояние в съответните биогеографски региони;
2. Подобряване на структурата и функциите на природни местообитания с кодове 6210 (*важни местообитания на орхидеи), 6430, 8230, 9180*, 91G0*, 91M0 и 91W0 в Алпийския и Континенталния биогеографски регион;
3. Подобряване на структурата и функциите на природни местообитания с кодове 3260, 3270, 7220*, 8110, 91E0*, 91H0* и 91Z0 в частта от защитената зона, попадаща в Алпийския биогеографски регион;
4. Подобряване на местообитанията на вида Обикновена блатна костенурка (*Emys orbicularis*) в двата биогеографски региона;
5. При необходимост подобряване на състоянието или възстановяване на типове природни местообитания, посочени в Таблица 4-2, местообитанията на посочените в Таблица 4-3. видове и техни популации.

Таблица 4-2 Природни местообитания, предмет на опазване в защитената зона¹

Местообитание	Покритие [ha]	Качество на данните	Представителност	Отн. площ	Опазване	Цялостна оценка
3260	2,88	G	A	C	B	B
3270	0,41	G	A	C	B	B
6110	7,65	M	B	C	B	B
6210	771,87	M	A	C	B	B

¹ Съкращенията са дадени в точка 9

Местообитание	Покритие [ha]	Качество на данните	Представителност	Отн. площ	Опазване	Цялостна оценка
6430	15,72	M	B	C	B	B
6520	562,03	M	A	B	A	A
7220	0,32	G	A	C	A	A
8110	9,42	M	C	C	B	C
8210	35,12	M	A	C	A	A
8220	34,52	M	B	C	A	B
8230	28,24	M	B	C	A	B
8310	23 пещери	G	B	C	B	B
9110	194,68	M	A	C	A	A
9130	2943,11	M	A	C	B	A
9150	444,87	M	A	C	A	A
9170	1295,32	M	A	C	B	B
9180	758,39	M	A	B	B	B
91CA	54,16	M	D			
91E0	1,04	G	A	C	A	A
91G0	551,93	M	A	C	B	A
91H0	1,67	M	B	C	B	B
91I0	7,33	M	D			
91M0	418,11	M	B	C	A	B
91W0	1693,47	M	B	B	B	B
91Z0	89,8	M	A	C	B	B
9260	0,35	M	D			
9530	1,32	M	D			

Таблица 4-3 Видове, включени в Приложение II на Директива 92/43/ЕЕС²

Вид		Мин	Макс	Единица	Категория	Кач. на данните	Попул.	Опазване	Изоляция	Цялостна оценка
1308	Barbastella barbastellus	97	187	i	C	M	C	A	C	A
1352	Canis lupus	6	7	i	P	M	C	A	C	A
1355	Lutra lutra	9	10	i		G	C	B	C	B
1310	Miniopterus schreibersii				R	DD	D			
1323	Myotis bechsteinii	101	250	i	C	M	C	A	C	C
1307	Myotis blythii	11	50	i	R	G	C	B	C	C
1316	Myotis capaccinii				P	DD	D			
1321	Myotis emarginatus				P	DD	D			
1324	Myotis myotis	11	50	i	R	G	C	B	C	C
1305	Rhinolophus euryale				V	DD	D			
1304	Rhinolophus ferrumequinum	51	100	i	C	G	C	B	C	C
1303	Rhinolophus hipposideros	51	100	i	C	G	C	B	C	C
1302	Rhinolophus mehelyi				V	DD	D			
2635	Vormela peregusna				P	DD	C	B	C	B
1193	Bombina variegata	5	5	находище	R	M	C	A	C	A
1171	Triturus karelinii	4	4	находище	V	P	C	A	C	B
1220	Emys orbicularis			находище	P	DD	C	A	C	B
1217	Testudo hermanni			находище	P	DD	C	A	B	A
1138	Barbus meridionalis	114382	114382	i	C	G	C	A	C	A

² Съкращенията са дадени в точка 9

Вид		Мин	Макс	Единица	Категория	Кач. на данните	Попул.	Опазване	Изоляция	Цялостна оценка
1149	Cobitis taenia	987830	987830	площ	P	P	C	A	C	A
5339	Rhodeus amarus				P	DD	D			
1146	Sabanejewia aurata	601930	601930	площ	P	P	C	B	B	B
1093	Austropotamobius torrentium	193452	193452	i	C	M	C	A	C	A
1088	Cerambyx cerdo				P	DD	C	B	C	B
1083	Lucanus cervus				P	DD	C	B	C	B
1089	Morimus funereus	147136	170905	i	R	M	C	B	C	B
1087	Rosalia alpina				P	DD	C	B	C	B
1032	Unio crassus			i	R	M	C	B	C	B
6199	Euplagia quadripunctaria				V	DD	C	A	C	A
1060	Lycaena dispar				V	DD	C	A	B	B
4020	Pilemia tigrina				V	DD	A	A	A	A
2327	Himantoglossum caprinum				R	DD	C	B	C	B

В границите на защитената зона се забранява:

- провеждане на състезания с моторни превозни средства извън съществуващите пътища и регламентираните за това места;
- движение на мотоциклети, ATV, UTV и бъгита извън съществуващите пътища в неурбанизирани територии; забраната не се прилага за определени на основание на нормативен акт трасета за движение на изброените моторни превозни средства, както и при бедствия, извънредни ситуации и за провеждане на противопожарни, аварийни, контролни и спасителни дейности;
- промяна на начина на трайно ползване, разораване, залесяване и превръщане в трайни насаждения на ливади, пасища и мери при ползването на земеделските земи като такива;
- разораване и залесяване на поляни, голини и други незалесени горски територии в границите на негорските природни местообитания предмет на опазване освен в случаите на доказана необходимост от защита срещу ерозия и порои, както и в случаите на реализиране на допустими планове, програми, проекти или инвестиционни предложения, одобрени по реда на екологичното законодателство;
- премахване на характеристики на ландшафта (синори, жизнени единични и групи дървета, традиционни ивици, заети с храстово-дървесна растителност сред обработваеми земи, защитни горски пояси, каменни огради и живи плетове) при ползването на земеделските земи като такива освен в случаите на премахване на инвазивни чужди видове дървета и храсти;
- търсене и проучване на общоразпространени полезни изкопаеми (строителни и скалнооблицовъчни материали), разкриване на нови и разширяване на концесионните площи за добив на общоразпространени полезни изкопаеми (строителни и скалнооблицовъчни материали) в териториите, заети от природните местообитания предмет на опазване; забраната не се прилага в случаите, в които към датата на обнародване на заповедта в „Държавен вестник“ има започната процедура за предоставяне на разрешения за търсене и/или проучване, и/или за предоставяне на концесия за добив по Закона за подземните богатства и по Закона за концесиите, или е започнала процедура за съгласуването им по реда на глава шеста от Закона за опазване на околната среда и/или чл. 31 от ЗБР, или е подадено заявление за регистриране на търговско откритие;
- употреба на торове, подобрители на почвата, биологично активни вещества, хранителни субстрати и продукти за растителна защита, които не отговарят на изискванията на Закона за защита на растенията;
- употреба на минерални торове в ливади, пасища, мери и изоставени орни земи, както и на продукти за растителна защита и биоциди от професионална категория на употреба в тези територии освен при каламитет, епифитотия, епизоотия, епидемия или при прилагане на селективни методи за борба с инвазивни чужди видове;
- използване на органични утайки от промишлени и други води и битови отпадъци за внасяне в земеделските земи без разрешение от специализираните органи на Министерството на земеделието, храните и горите и когато концентрацията на тежки метали, металоиди и устойчиви органични

замърсители в утайките превишава фоновите концентрации съгласно приложение No 1 от *Наредба No 3 от 2008 г. за нормите за допустимо съдържание на вредни вещества в почвите* (ДВ, 71/2008 г.);

- използване на води за напояване, които съдържат вредни вещества и отпадъци над допустимите норми;
- палене на стърнища, слокове, крайпътни ивици и площи със суха и влаголюбива растителност;
- палене на огън, благоустрояване, електрифициране, извършване на стопанска и спортна дейност в неблагоприятните пещери и на входовете им, както и чупене, повреждане, събиране или преместване на скални и пещерни образувания, преграждане на входовете или на отделни техни галерии по начин, възпрепятстващ преминаването на видовете прилепи, предмет на опазване;
- провеждане на спелеоложки проучвания през размножителния период на прилепите – от 1 март до 30 юни;
- добив на дървесина и биомаса в горите във фаза на старост освен в случаи на увреждане на повече от 50 % от площта на съответната гора във фаза на старост вследствие на природни бедствия и каламитети; в горите във фаза на старост, през които преминават съществуващи горски пътища и други инфраструктурни обекти, при до-казана необходимост се допуска сеч на единични сухи, повредени, застрашаващи или пречещи на безопасното движение на хора и пътни превозни средства или на нормалното функциониране на инфраструктурните обекти дървета;
- паша на домашни животни в горските територии, които са обособени за гори във фаза на старост;
- промени в хидрологичния режим чрез отводняване, коригиране, преграждане с диги в границите на водозависимите природни местообитания освен: в урбанизирани територии; в случаи на опасност от наводнения, които могат да доведат до риск за живота и здравето на хората или настъпване на материални щети; при бедствия и аварии; за подобряване на състоянието на природните местообитания и местообитанията на видове, предмет на опазване;
- извеждане на сечи в природно местообитание с код 91E0*, с изключение: за нуждите на съоръжения (елементи) на техническата инфраструктура, за предотвратяване на опасности, застрашаващи живота и здравето на хората, при бедствия и аварии, за поддържане/подобряване на природните местообитания и местообитанията на видовете, предмет на опазване, както и в случаите на реализиране на допустими инвестиционни предложения, одобрени по реда на екологичното законодателство.

4.3 Оценка на въздействието

4.3.1 Идентификация на въздействията

При реализиране на ЦРП в зоната са възможни следните въздействия върху природните местообитания, популациите и местообитанията на видове, предмет на опазване в зоната:

- Пряко унищожаване и/или увреждане на природно местообитание/ местообитание на вид, предмет на опазване;
- Трансформация на природни местообитания, поради навлизане на чужди, рудерални/синантропни и инвазивни видове;
- Фрагментиране на природни местообитания и местообитания на видове;
- Барьерен ефект при различни типове миграционни придвижвания (хранителни, размножителни, сезонни, вертикални и хоризонтални) и прекъсване на биокоридори от значение за видовете, предмет на опазване;
- Различно по продължителност и интензивност безпокойство на животински видове, вкл. и прогонване от местообитанията им, поради засилено антропогенно натоварване;
- Промени във видовия състав на съобществата, числеността и структурата на популациите на видовете, предмет на опазване (растения и животни), поради:
 - пряко унищожаване на екземпляри;
 - непряко унищожаване на екземпляри;
 - изменение в характеристиките на местообитанията им.
- Промяна в степента на съхранение на местообитанията и видовете;

4.3.2 Оценка на въздействието върху местообитанията, предмет на опазване в защитената зона

Предложените в Цялостния работен проект сондажни локации и временни пътища засягат 9 от общо 23 природни местообитания, предмет на опазване в защитената зона, от които:

- ✓ 1 приоритетно местообитание - 6110* *Отворени калцифилни или базифилни тревни съобщества от Alysso-Sedion albi* и 1 местообитание с потенциал за приоритет, в случай, че в обхвата на дейностите се установи находище на орхидеи - 6210 *Полуестествени тревни и храстови съобщества върху варовик (Festuco Brometalia)* (*важни местообитания за орхидеи);
- ✓ горски местообитания - (9150 Термофилни букови гори (*Cephalanthero Fagion*), 91W0 – Мизийски букови гори, 9130 – Букови гори от типа *Aspero Fagetum*, 9170 Дъбово-габъррови гори от типа *GalioCarpinetum* и 9110 Букови гори от типа *Luzulo-Fagetum*.

Информация за природните местообитания, предмет на опазване от 33 BG0001042 “Искърски пролом – Ржана“ които ще бъдат засегнати от сондажните дейности е дадена в Таблица 4-4. Част от пътищата, дадени в проекта като нови временни пътища са съществуващи, част от местообитанията, които според модела на МОСВ (2013) попадат в обхвата на пътища/площадки не са потвърдени на терен и реално засегнатата площ ще е по-малка. Подробна информация за всяка площадка/ временен път, получена в резултат от проведените полеви проучвания е дадена в Приложение 2. Следвайки консервативен подход на оценка, в таблицата са дадени площите според модела.

Таблица 4-4 Природни местообитания, предмет на опазване от 33 BG0001042 „Искърски пролом - Ржана” засегнати от ЦРП

Природни местообитания						
Засегнати природни местообитания	Обща площ, ha	Сондажна площадка	Засегната площ, ha			Засегната площ, %
			Площадка	Път	Общо	
6210 Полуестествени тревни и храстови съобщества върху варовик (<i>Festuco Brometalia</i>) (*важни местообитания за орхидеи)	771.87	Pr_DH1_1	0,023	0,016	0,039	0,00505
		Pr_DH1_3	0,023	0	0,023	0,00298
		Pr_DH1_4	0,023	0,031	0,054	0,00690
		Pr_DH1_5	0,022	0,005	0,027	0,00350
		Pr_DH2_1	0,006	0	0,006	0,00078
		Pr_DH2_3	0,020	0,003	0,023	0,00298
		Pr_DH2_4	0,023	0,011	0,034	0,00440
		Pr_DH2_5	0,023	0,001	0,024	0,00311
		Pr_DH2_6	0,023	0,005	0,028	0,00363
		Pr_DH2_8	0,023	0,007	0,030	0,00389
		Pr_DH3_3	0	0,020	0,020	0,00259
		Pr_DH3_7	0,023	0,071	0,094	0,01218
		Pr_DH3_8	0,023	0,054	0,077	0,00998
		Pr_DH3_9	0,021	0,005	0,026	0,00337
		Общо:	0,276	0,229	0,505	0,06534
9150 Термофилни букови гори (<i>Cephalanthero Fagion</i>)	444,87	Pr_DH10_1	0,023	0,008	0,031	0,00697
		Pr_DH3_2/ Pr_DH3_2_1	0,018	0,001	0,019	0,00427
		Pr_DH3_3	0,0001	0,052	0,052	0,01169
		Pr_DH7_3	0	0,004	0,004	0,00090
		Pr_DH7_4	0	0,0005	0,0005	0,00011
		Pr_DH7_1	0,022	0	0,022	0,00495

Природни местообитания						
Засегнати природни местообитания	Обща площ, ha	Сондажна площадка	Засегната площ, ha			Засегната площ, %
			Площадка	Път	Общо	
		Pr_DH7_4_1	0,023	0,012	0,035	0,00787
		Общо:	0,086	0,078	0,164	0,03676
91W0 Мизийски букови гори	1693,47	Pr_DH2_1	0,017	0,004	0,021	0,00124
		Общо:	0,017	0,004	0,021	0,00124
9130 Букови гори от типа <i>Asperulo-Fagetum</i>	2943,11	Pr_DH1_6	0	0,033	0,033	0,00120
		Pr_DH3_4	0,011	0,041	0,052	0,00177
		Pr_DH3_6	0	0,074	0,074	0,00251
		Pr_DH4_5	0	0,020	0,020	0,00068
		Pr_DH6_1	0,0006	0	0,0006	0,00002
		Pr_DH6_2	0,015	0,001	0,016	0,00054
		Pr_DH6_4	0,014	0,006	0,020	0,00068
		Pr_DH10_1	0	0,001	0,001	0,00003
		Общо:	0,041	0,176	0,216	0,00743
6520 Планински сенокосни ливади	562,03	Pr_DH3_1	0,023	0	0,023	0,00409
		Pr_DH3_2/ Pr_DH3_2_1	0	0,064	0,064	0,01139
		Pr_DH3_5	0,023	0,007	0,030	0,00534
		Pr_DH4_2	0,023	0,009	0,032	0,00569
		Pr_DH4_4	0,007	0,005	0,012	0,00214
		Pr_DH4_5	0	0,037	0,037	0,0658
		Pr_DH6_1	0,022	0,057	0,079	0,01406
		Pr_DH6_2	0,007	0,045	0,052	0,00925
		Pr_DH6_4	0,008	0	0,008	0,00142
		Общо:	0,113	0,224	0,337	0,05996

Природни местообитания						
Засегнати природни местообитания	Обща площ, ha	Сондажна площадка	Засегната площ, ha			Засегната площ, %
			Площадка	Път	Общо	
6110* Отворени калцифилни или базифилни тревни съобщества от <i>Alyso-Sedion albi</i>	7,65	Pr_DH3_6	0,023	0,009	0,032	0,48366
		Общо:	0,023	0,009	0,032	0,41830
9170 Дъбово-габърови гори от типа <i>GalioCarpinetum</i>	1295,32	Pr_DH3_9	0,001	0	0,001	0,00008
		Pr_DH7_2_1	0,023	0,006	0,029	0,00224
		Pr_DH7_3	0,014	0,007	0,021	0,00162
		Общо:	0,038	0,013	0,051	0,00394
8210 Хазмофитна растителност по варовикови скални склонове	35,12	Pr_DH3_4	0,012	0,0007	0,019	0,03702
		Общо:	0,012	0,0007	0,019	0,05410
9110 Букови гори от типа <i>Luzulo-Fagetum</i>	194,68	Pr_DH9_1	0	0,0002	0,0002	0,00010
		Общо:	0	0,0002	0,0002	0,00010

6110* Отворени калцифилни или базифилни тревни съобщества от *Alysso-Sedion albi*

Отворени ксерофилни пионерни съобщества върху плитки варовикови или алкални почви с преобладаване на пролетни едногодишни и сукулентни растения, най-често бяла тлъстига (*Sedum album*), лютив тлъстига (*S. acre*), испанска тлъстига (*S. Hispanicum*) от съюз *Alysso alyssoidis-Sedion albi*. Формират неголеми петна в карстовите райони в ниските - до 700 - 1000 m н.в., континентални региони на страната. Подобни съобщества могат да възникнат върху изкуствени субстрати - депозити от кариери, но те не бива да се вземат под внимание. От тях също трябва да се изключат и терофитните средиземноморски степи - клас *Thero-Brachypodietea*, които се срещат в най-южните части на страната. Според стандартния формуляр на зоната, площта на местообитанието в нея е 7,65 ha.

Въздействия

Загуба/увреждане на местообитания: Според данни на МОСВ по проект "Картиране и определяне на природозащитното състояние на природни местообитания и видове - фаза I", около 0,032 ha от местообитанието се засягат от една от проектните площадки и временния път към нея - Pr_DH3_6. В случай, че се сондира на тази площадка, територията ѝ ще бъде засегната временно. След края на дейностите пътя и площадката ще бъдат рекултивирани. Загубената площ се равнява на 0,42% от площта на местообитанието в зоната и 0,0019% ha от площта му в защитени зони от мрежата Натура 2000 в България. Поради много малката засегната площ и временния и обратим характер на въздействието, то се оценява като незначително.

Теренните проучвания (Приложение 2) установяват, че местообитанието не е разпространено на въпросната площадка и пътя за достъп към нея. Следвайки консервативен подход на оценка в ДОСВ са използвани данните от модела за разпространение на местообитанията на МОСВ (2013). Полевите проучвания потвърждават, че местообитанието не е установено на територията на други сондажни площадки и пътища за достъп.

Трансформация на местообитания: Премахването на растителността в обхвата на площадката и пътя към нея би могло да благоприятства развитието и пренасянето на чужди, рудерални/ синантропни и/или инвазивни видове, които, ако се развият в засегнатите територии да навлязат и в други части на зоната. Въздействие може да се очаква и в случай, че за рекултивация бъдат използвани рудерални, синантропни и/или инвазивни чужди видове. Растителността извън площадката и пътя няма да бъде засегната, което ще редуцира възможността за разпространение на внесени видове. Поради това, както и поради много малката площ на очакваното въздействие, то се оценява като незначително. Въпреки това, тъй като разпространението на ИЧВ е трудно предвидимо, следвайки принципа на предпазливостта, в ДОСВ е заложена смекчаваща мярка.

Фрагментация: Реализирането на ЦРП ще окаже временно, обратимо, локално въздействие, в малка площ, заета с местообитанието. Не се очаква фрагментация на местообитанието.

Заклучение

Оценката на въздействие върху местообитание 6110* показва, че се очаква временно, обратимо, локално въздействие, в един малък полигон (0,032 ha или 0,42% от площта на местообитанието в зоната съгласно данни на МОСВ (2013), зает с местообитанието.

По време на теренните проучвания в площадката и пътя към нея местообитанието не беше установено. Очакваното въздействие е незначително. ЦРП няма да доведе до промяна в степента на съхранение на природното местообитание.

6210 Полуестествени сухи тревни и храстови съобщества върху варовик (*Festuco-Brometalia*) (*важни местообитания на орхидеи)

Местообитание 6210 е представено от ксеротермни до мезоксеротермни тревни съобщества на варовикова основа от разред *Festucetalia valesiacae*. Представени са както от континентални или субконтинентални пасища или ливадни степи, така и от многогодишни тревни съобщества на варовити склонове от субсредиземноморските региони. Много от тези съобщества са вторични - на мястото на унищожени гори. Видовият състав е изключително разнообразен. Най-често доминират черна садина (*Chrysopogon gryllus*), белизма (*Dichanthium ischaetum*), *Stipa* spp., валезийска власатка (*Festuca valesiaca*) и по-рядко многогодишни *Bromus* spp. в предпланините на Западна България. На територията на 33 „Искърски пролом - Ржана“ площта на местообитанието е 771,87 ha.

Въздействия

Загуба/увреждане на местообитания: Според данни на МОСВ по проект "Картиране и определяне на природозащитното състояние на природни местообитания и видове - фаза I", около 0,5 ha от местообитанието се засягат от общо 14 от площадките и/или временните пътища към тях. Направените полеви изследвания не установяват орхидеи в местообитанието на териториите на площадките и пътищата за достъп към тях (Приложение 2). В обхвата на площадките и пътищата попадат 0,07% от площта на местообитанието в зоната и 0,0005% от площта му в защитени зони от мрежата Натура 2000 в България. Тъй като при изпълнението на ЦРП дейности ще се извършват само в 8 от площадките, засегнатата площ ще бъде значително по-малка, като в най-лошия сценарий на използване на осемте площадки с най-голямо засягане на местообитание 6210, засегнатата площ ще бъде 0,38 ha или 0,05% от площта на местообитанието в зоната. Територията ще бъде временно засегната. След края на дейностите пътищата и площадките ще бъдат рекултивирани. Поради много малката засегната площ и временния характер на въздействието, то се оценява като незначително.

Трансформация на местообитания: Премахването на растителността в обхвата на площадките и пътищата към тях би могло да благоприятства развитието и пренасянето на чужди, рудерални/ синантропни и/или инвазивни видове, които, ако се развият в засегнатите територии да навлязат и в други части на зоната. Въздействие може да се очаква и в случай, че за рекултивация бъдат използвани рудерални, синантропни и/или инвазивни чужди видове. Растителността извън пътищата и площадките няма да бъде засегната, което ще редуцира потенциала за разпространение на внесени видове. Поради това, както и поради много малката площ на очакваното въздействие, то се оценява като незначително. Въпреки това, тъй като разпространението на ИЧВ е трудно предвидимо, следвайки принципа на предпазливостта, в ДОСВ е заложена смекчаваща мярка.

Фрагментация: Реализирането на ЦРП ще окаже временно, локално въздействие, в малки полигони, заети с местообитанието. Не се очаква фрагментация на местообитанието.

Заклучение

Оценката на въздействие върху местообитание 6210 показва, че се очаква временно, обратимо, локално въздействие (0,38 ha или 0,05% от площта на местообитанието в зоната). Очакваното въздействие е незначително. ЦРП няма да доведе до промяна в степента на съхранение на природното местообитание.

6520 Планински сенокосни ливади

Богати на видове мезофилни сенокосни ливади от планинския пояс, най-вече над 1000 м н.в., обикновено доминирани от *Agrostis capillaris*, *Festuca rubra agg.*, *Cynosurus cristatus* и развиващи се при сравнително постоянна почвена и въздушна влажност. Срещат се в планинските райони на цялата страна. Площта на местообитанието в зоната е 562,03 ha.

Въздействия

Загуба/увреждане на местообитания: Според данни на МОСВ по проект "Картиране и определяне на природозащитното състояние на природни местообитания и видове - фаза I", около 0,3 ha от местообитанието се засягат от общо 9 от площадките и/или временните пътища към тях. Информацията е потвърдена от извършените полеви проучвания (Приложение 2). В обхвата на площадките и пътищата попадат 0,06% от площта на местообитанието в зоната и 0,002% от площта му в защитени зони от мрежата Натура 2000 в България. Тъй като при изпълнението на ЦРП дейности ще се извършват само в 8 от площадките, засегнатата площ ще бъде по-малка. Територията ще бъде временно засегната. След края на дейностите пътищата и площадките ще бъдат рекултивирани. Поради много малката засегната площ и временния характер на въздействието, то се оценява като незначително.

Трансформация на местообитания: Премахването на растителността в обхвата на площадките и пътищата към тях би могло да благоприятства развитието и пренасянето на чужди, рудерални/ синантропни и/или инвазивни видове, които, ако се развият в засегнатите територии да навлязат и в други части на зоната. Въздействие може да се очаква и в случай, че за рекултивация бъдат използвани рудерални, синантропни и/или инвазивни чужди видове. Растителността извън площадките и пътищата няма да бъде засегната, което ще редуцира потенциала за разпространение на внесени видове. Поради това, както и поради много малката площ на очакваното въздействие, то се оценява като незначително. Въпреки това, тъй като разпространението на ИЧВ е трудно предвидимо, следвайки принципа на предпазливостта, в ДОСВ е заложена смекчаваща мярка.

Фрагментация: Реализирането на ЦРП ще окаже временно, локално въздействие, в малка площ от местообитанието. Не се очаква фрагментация на местообитанието.

Заклучение

Оценката на въздействие върху местообитание 6520 показва, че се очаква временно, обратимо, локално въздействие, в един малък полигон (0,3 ha или 0,06% от площта на местообитанието в зоната), зает с местообитанието. Очакваното въздействие е незначително. ЦРП няма да доведе до промяна в степента на съхранение на природното местообитание.

8210 Хазмофитна растителност по варовикови скални склонове

Растителност по пукнатините на голите, често отвесни варовикови скали в предпланините и планините, отнасяща се към клас *Aspleniatea trichomanis*, разред *Potentilletalia caulescentis* и съюз *Ramondion nathaliae*. Характеризира се с голямо локално разнообразие и с участие на многобройни ендемични растителни видове. Според стандартния формуляр площта на местообитанието в зоната е 35,12 ха.

Въздействия

Загуба/увреждане на местообитания: Според данни на МОСВ по проект "Картиране и определяне на природозащитното състояние на природни местообитания и видове - фаза I", около 0,02 ха от местообитанието се засягат от една от площадките (Pr_DH3_4) и временния път към нея. Информацията е потвърдена от извършените полеви проучвания (Приложение 2). В случай, че дейностите се реализират в тази площадка, територията ще бъде временно засегната. След края на дейностите пътя и площадката ще бъдат рекултивирани. Загубената площ се равнява на 0,05% от площта на местообитанието в зоната и 0,0002% от площта му в защитени зони от мрежата Натура 2000 в България. Поради много малката засегната площ и временния характер на въздействието, то се оценява като незначително.

Трансформация на местообитания: Премахването на растителността в обхвата на площадката и пътя към нея би могло да благоприятства развитието и пренасянето на чужди, рудерални/ синантропни и/или инвазивни видове, които, ако се развият в засегнатите територии да навлязат и в други части на зоната. Въздействие може да се очаква и в случай, че за рекултивация бъдат използвани рудерални, синантропни и/или инвазивни чужди видове. Растителността извън площадката и пътя няма да бъде засегната, което ще редуцира възможността за разпространение на внесени видове. Поради това, както и поради много малката площ на очакваното въздействие, то се оценява като незначително. Въпреки това, тъй като разпространението на ИЧВ е трудно предвидимо, следвайки принципа на предпазливостта, в ДОСВ е заложена смекчаваща мярка.

Фрагментация: Реализирането на ЦРП ще окаже временно, локално въздействие, в един малък полигон, зает с местообитанието. Не се очаква фрагментация на местообитанието.

Заклучение

Оценката на въздействие върху местообитание 8210 показва, че се очаква временно, обратимо, локално въздействие, в един малък полигон (0,02 ха или 0,05% от площта на местообитанието в зоната), зает от местообитанието. Очакваното въздействие е незначително. ЦРП няма да доведе до промяна в степента на съхранение на природното местообитание.

9150 Термофилни букови гори (*Cephalanthero Fagion*)

Гори с термофилен характер, разпространени в ниските части на почти всички планини и някои предпланини (до 800-1000 м н.в.). Основен дървесен вид е *Fagus sylvatica ssp. moesiaca*. В състава на дървесния етаж участват още *Tilia tomentosa*, *T. cordata*, *Carpinus betulus*, *Quercus frainetto*, *Q. cerris* и др. Храстовият етаж е изграден от *Crataegus monogyna*, *Acer campestre*, *Ligustrum vulgare*, *Cornus mas*, *Ostrya carpinifolia* и *Fraxinus ornus*. В тревния етаж участват видове, характерни за термофилните дъбови

гори от клас *Quercetalia pubescenti-petraeae* и съюз *Quercion frainetto* (*Physospermum cornubiense*, *Brachypodium pinnatum*, *Lathyrus niger*, *Galium pseudoaristatum*). Характерен белег е и участието на видове от сем. *Orchidaceae* (*Cephalanthera* spp., *Platanthera* spp.). Принадлежат към термофилния съюз *Cephalanthero-Fagion*. Според стандартния формуляр площта на местообитанието в зоната е 444,87 ha.

Въздействия

Загуба/увреждане на местообитания: Според данни на МОСВ по проект "Картиране и определяне на природозащитното състояние на природни местообитания и видове - фаза I", около 0,16 ha от местообитанието се засягат от общо 7 от площадките и временните пътища към тях. Информацията е потвърдена от извършените полеви проучвания (Приложение 2). В обхвата на площадките и пътищата попадат 0,04% от площта на местообитанието в зоната и 0,0003% от площта му в защитени зони от мрежата Натура 2000 в България. При реализиране на ЦРП няма да се засегне дървесната растителност – дейности ще се извършват в открити площи с тревно-храстова растителност. Територията ще бъде временно засегната. След края на дейностите пътищата и площадките ще бъдат рекултивирани. Поради много малката засегната площ и временния характер на въздействието, то се оценява като незначително.

Трансформация на местообитания: Премахването на растителността в обхвата на площадките и пътищата към тях би могло да благоприятства развитието и пренасянето на чужди, рудерални/ синантропни и/или инвазивни видове, които, ако се развият в засегнатите територии да навлязат и в други части на зоната. Въздействие може да се очаква и в случай, че за рекултивация бъдат използвани рудерални, синантропни и/или инвазивни чужди видове. Растителността извън площадките и пътищата няма да бъде засегната, което ще редуцира потенциала за разпространение на внесени видове. Поради това, както и поради много малката площ на очакваното въздействие, то се оценява като незначително. Въпреки това, тъй като разпространението на ИЧВ е трудно предвидимо, следвайки принципа на предпазливостта, в ДОСВ е заложена смекчаваща мярка.

Фрагментация: Реализирането на ЦРП ще окаже временно, локално въздействие, в малка площ от местообитанието. Не се очаква фрагментация на местообитанието.

Заклучение

Оценката на въздействие върху местообитание 9150 показва, че се очаква временно, обратимо, локално въздействие, в един малък полигон (0,16 ha или 0,04% от площта на местообитанието в зоната), зает от местообитанието. Очакваното въздействие е незначително. ЦРП няма да доведе до промяна в степента на съхранение на природното местообитание.

91W0 Мизийски букови гори

Природното местообитание представлява гори, доминирани от *Fagus sylvatica* или *Fagus toesiaca*, развиващи се на малки надморски височини (до 800-1000 m) и намиращи се в контакт с горите от *Quercion frainetto*. Имат изразен термофилен характер подчертан чрез участието на видове, характерни за дъбовите гори (*Quercus cerris*, *Q. frainetto*, *Tilia tomentosa*, *T. cordata*, *Helleborus odorus*, *Lathyrus niger*, *Physospermum cornubiense* и др.). Според стандартния формуляр площта на местообитанието в зоната е 1693,47 ha.

Въздействия

Загуба/увреждане на местообитания: Според данни на МОСВ по проект "Картиране и определяне на природозащитното състояние на природни местообитания и видове - фаза I", около 0,02 ha от местообитанието се засягат от една от площадките (Pr_DH2_1) и временния път към нея. Информацията е потвърдена от извършените полеви проучвания (Приложение 2). В случай, че дейностите се реализират в тази площадка, територията ще бъде временно засегната. При реализиране на ЦРП няма да се засегне дървесната растителност – дейности ще се извършват само в открити площи с тревно-хростова растителност. След края на дейностите пътя и площадката ще бъдат рекултивирани. Загубената площ се равнява на 0,001% от площта на местообитанието в зоната и 0,00003% от площта му в защитени зони от мрежата Натура 2000 в България. Поради много малката засегната площ и временния характер на въздействието, то се оценява като незначително.

Трансформация на местообитания: Премахването на растителността в обхвата на площадката и пътя към нея би могло да благоприятства развитието и пренасянето на чужди, рудерални/ синантропни и/или инвазивни видове, които, ако се развият в засегнатите територии да навлязат и в други части на зоната. Въздействие може да се очаква и в случай, че за рекултивация бъдат използвани рудерални, синантропни и/или инвазивни чужди видове. Растителността извън площадката и пътя няма да бъде засегната, което ще редуцира възможността за разпространение на внесени видове. Поради това, както и поради много малката площ на очакваното въздействие, то се оценява като незначително. Въпреки това, тъй като разпространението на ИЧВ е трудно предвидимо, следвайки принципа на предпазливостта, в ДОСВ е заложена смекчаваща мярка.

Фрагментация: Реализирането на ЦРП ще окаже временно, локално въздействие, в един малък полигон, зает с местообитанието. Не се очаква фрагментация на местообитанието.

Заклучение

Оценката на въздействие върху местообитание 91W0 показва, че се очаква временно, обратимо, локално въздействие, в един малък полигон (0,02 ha или 0,001% от площта на местообитанието в зоната), зает от местообитанието. Очакваното въздействие е незначително. ЦРП няма да доведе до промяна в степента на съхранение на природното местообитание.

9130 Букови гори от типа *Asperulo-Fagetum*

Местообитанието е разпространено в планините - Стара планина, Витоша, Рила, Родопите, Пирин, Руй, Осогово, Беласица, Средна гора, Влахина, Врачанска, Конявска, Лозенска и Васильовска планини и Микренските възвишения. Типични за местообитанието са видовете *Fagus sylvatica*, *Abies alba*, *Picea abies*, *Anemone nemorosa*, *Lamiumstrum* (*Lamium*) *galeobdolon*, *Galium odoratum*, *Melica uniflora*, *Aremonia agrimonoides*, *Cardamine bulbifera*, *C. pectinata*, *Mycelis muralis*, *Sanicula europaea*, *Viola reichenbachiana*, *Symphytum tuberosum*, *Allium ursinum*, *Mercurialis perennis*, *Corydalis* spp., *Pulmonaria* spp. Според стандартния формуляр площта на местообитанието в зоната е 2943,11 ha.

Въздействия

Загуба/увреждане на местообитания: Според данни на МОСВ по проект "Картиране и определяне на природозащитното състояние на природни местообитания и видове - фаза I", около 0,22 ha от местообитанието се засягат от общо 8 от площадките и/или временните пътища към тях. Информацията е потвърдена от извършените полеви проучвания (Приложение 2). В обхвата на площадките и пътищата попадат 0,007% от площта на местообитанието в зоната и 0,0001% от площта му в защитени зони от мрежата Натура 2000 в България. При реализиране на ЦРП няма да се засегне дървесната растителност – дейности ще се извършват само в открити площи с тревно-храстова растителност. Територията ще бъде временно засегната. След края на дейностите пътищата и площадките ще бъдат рекултивирани. Поради много малката засегната площ и временния характер на въздействието, то се оценява като незначително.

Трансформация на местообитания: Премахването на растителността в обхвата на площадките и пътищата към тях би могло да благоприятства развитието и пренасянето на чужди, рудерални/ синантропни и/или инвазивни видове, които, ако се развият в засегнатите територии да навлязат и в други части на зоната. Въздействие може да се очаква и в случай, че за рекултивация бъдат използвани рудерални, синантропни и/или инвазивни чужди видове. Растителността извън площадките няма да бъде засегната, което ще редуцира потенциала за разпространение на внесени видове. Поради това, както и поради много малката площ на очакваното въздействие, то се оценява като незначително. Въпреки това, тъй като разпространението на ИЧВ е трудно предвидимо, следвайки принципа на предпазливостта, в ДОСВ е заложена смекчаваща мярка.

Фрагментация: Реализирането на ЦРП ще окаже временно, локално въздействие, в малка площ от местообитанието. Не се очаква фрагментация на местообитанието.

Заклучение

Оценката на въздействие върху местообитание 9130 показва, че се очаква временно, обратимо, локално въздействие, в един малък полигон (0,21 ha или 0,007% от площта на местообитанието в зоната), зает от местообитанието. Очакваното въздействие е незначително. ЦРП няма да доведе до промяна в степента на съхранение на природното местообитание.

9170 Дъбово-габърони гори от типа *GalioCarpinetum*

Смесени мезофилни гори с преобладаване на *Quercus petraea* agg. и *Carpinus betulus* и с участието на *Fagus sylvatica*, *Tilia cordata* и *Tilia platyphyllos*. В тревния етаж преобладават *Cardamine bulbifera*, *Convallaria majalis*, *Festuca heterophylla* и *Mercurialis perennis*. Развиват се в долната част на буковия пояс (над 500 м н.в.). Имат тясна връзка с мезофилните букови гори. Според стандартния формуляр площта на местообитанието в зоната е 1295,32 ha.

Въздействия

Загуба/увреждане на местообитания: Според данни на МОСВ по проект "Картиране и определяне на природозащитното състояние на природни местообитания и видове - фаза I", около 0,05 ha от местообитанието се засягат от общо 3 от площадките и временните пътища към тях. Информацията е потвърдена от извършените полеви

проучвания (Приложение 2). В обхвата на площадките и пътищата попадат 0,004% от площта на местообитанието в зоната и 0,00004% от площта му в защитени зони от мрежата Натура 2000 в България. При реализиране на ЦРП няма да се засегне дървесната растителност – дейности ще се извършват само в открити площи с тревно-храстова растителност. Територията ще бъде временно засегната. След края на дейностите пътищата и площадките ще бъдат рекултивирани. Поради много малката засегната площ и временния характер на въздействието, то се оценява като незначително.

Трансформация на местообитания: Премахването на растителността в обхвата на площадките и пътищата към тях би могло да благоприятства развитието и пренасянето на чужди, рудерални/ синантропни и/или инвазивни видове, които, ако се развият в засегнатите територии да навлязат и в други части на зоната. Въздействие може да се очаква и в случай, че за рекултивация бъдат използвани рудерални, синантропни и/или инвазивни чужди видове. Растителността извън площадките и пътищата няма да бъде засегната, което ще редуцира потенциала за разпространение на внесени видове. Поради това, както и поради много малката площ на очакваното въздействие, то се оценява като незначително. Въпреки това, тъй като разпространението на ИЧВ е трудно предвидимо, следвайки принципа на предпазливостта, в ДОСВ е заложена смекчаваща мярка.

Фрагментация: Реализирането на ЦРП ще окаже временно, локално въздействие, в малка площ от местообитанието. Не се очаква фрагментация на местообитанието.

Заклучение

Оценката на въздействие върху местообитание 9170 показва, че се очаква временно, обратимо, локално въздействие, в един малък полигон (0,05 ha или 0,004% от площта на местообитанието в зоната), зает с местообитанието. Очакваното въздействие е незначително. ЦРП няма да доведе до промяна в степента на съхранение на природното местообитание.

9110 Букови гори от типа *Luzulo-Fagetum*

Букови гори, развиващи се на бедни, понякога ерозирани, кисели - във Врачанска планина и на карбонатни, сухи до свежи почви. Заемат както сенчести, така и припечни изложения. Преобладаващ дървесен вид е *Fagus sylvatica*. Често пъти на по-големи надморски височини букът образува смесени съобщества с *Abies alba* и *Picea abies*. Съотношението между бука, елата и смърча е променливо, като видовете имат най-често групово разположение. Като съпътстващи дървесни видове с единично участие се срещат *Sorbus aucuparia*, *Populus tremula*, *Pinus sylvestris*. Според стандартния формуляр площта на местообитанието в зоната е 194,68 ha.

Въздействия

Загуба/увреждане на местообитания: Според данни на МОСВ по проект "Картиране и определяне на природозащитното състояние на природни местообитания и видове - фаза I", около 0,0002 ha от местообитанието се засягат от временния път към площадка Pr_DN9_1. Информацията е потвърдена от извършените полеви проучвания (Приложение 2). В случай, че дейностите се реализират в тази площадка, територията ще бъде временно засегната. При реализиране на ЦРП няма да се засегне дървесната растителност – дейности ще се извършват само в открити площи с тревно-храстова растителност. След края на дейностите пътя и площадката ще бъдат рекултивирани.

Загубената площ се равнява на 0,0001% от площта на местообитанието в зоната и 0,000006% от площта му в защитени зони от мрежата Натура 2000 в България. Поради много малката засегната площ и временния характер на въздействието, то се оценява като незначително.

Трансформация на местообитания: Премахването на растителността в обхвата на пътя би могло да благоприятства развитието и пренасянето на чужди, рудерални/ синантропни и/или инвазивни видове, които, ако се развият в засегнатите територии да навлязат и в други части на зоната. Въздействие може да се очаква и в случай, че за рекултивация бъдат използвани рудерални, синантропни и/или инвазивни чужди видове. Растителността извън пътя няма да бъде засегната, което ще редуцира възможността за разпространение на внесени видове. Поради това, както и поради много малката площ на очакваното въздействие, то се оценява като незначително. Въпреки това, тъй като разпространението на ИЧВ е трудно предвидимо, следвайки принципа на предпазливостта, в ДОСВ е заложена смекчаваща мярка.

Фрагментация: Реализирането на ЦРП ще окаже временно, локално въздействие, в един малък полигон, зает с местообитанието. Не се очаква фрагментация на местообитанието.

Заклучение: Оценката на въздействие върху местообитание 9110 показва, че се очаква временно, обратимо, локално въздействие, в един малък полигон (0,0002 ha или 0,0001% от площта на местообитанието в зоната), зает от местообитанието. Очакваното въздействие е незначително. ЦРП няма да доведе до промяна в степента на съхранение на природното местообитание.

4.3.3 Оценка на въздействието върху видовете, обект на опазване в 33 BG0001042 „искърски пролом – Ржана“

4.3.3.1 Бозайници

Площта на потенциални местообитания на бозайници (без прилепи), попадаща в обхвата на сондажни площадки и временни пътища към тях е дадена в Таблица 4-5.

Таблица 4-5 Местообитания на бозайници, предмет на опазване от 33 BG0001042 „Искърски пролом - Ржана” засегнати от ЦРП

Видове и местообитания	Обща площ, ha	Сондажна площадка	Засегната площ, ha			Засегната площ, %
			Площадка	Път	Общо	
Потенциални местообитания на *Европейски вълк (<i>Canis lupus</i>)		Pr_DH2_1	0.023	0.004	0.027	0.00041
		Pr_DH3_4	0.023	0.111	0.134	0.00202
		Pr_DH3_6	0.023	0.106	0.129	0.00194
		Pr_DH4_1	0.023	0	0.023	0.00035
		Pr_DH4_2	0.023	0.009	0.032	0.00048
		Pr_DH4_2_1	0.023	0.011	0.034	0.00051
		Pr_DH4_3	0.023	0.077	0.1	0.00151
		Pr_DH4_4	0.023	0.016	0.039	0.00059
		Pr_DH4_5	0.023	0.140	0.163	0.00245

Видове и местообитания	Обща площ, ha	Сондажна площадка	Засегната площ, ha			Засегната площ, %
			Площадка	Път	Общо	
		Pr_DH6_1	0.023	0.057	0.08	0.00120
		Pr_DH6_2	0.023	0.046	0.069	0.00104
		Pr_DH6_4	0.023	0.006	0.029	0.00044
		Pr_DH9_1	0.023	0.029	0.052	0.00078
		Pr_DH10_1	0.023	0.009	0.032	0.00048
		Общо:	0.322	0.621	0.943	0.01420
Подходящи местообитания на видра (<i>Lutra lutra</i>)	603,44	Pr_DH1_4	0.023	0.024	0.047	0.00779
		Общо:	0.023	0.024	0.047	0.00779
Подходящи местообитания на пъстър пор (<i>Vormela peregrina</i>)	247,2	Pr_DH1_4	0	0,03	0,03	0,01214
		Общо:	0	0,03	0,03	0,01214

Европейски вълк (*Canis lupus*)

Семейната територия е средно 15 000 ha. През размножителния период обитава планините, частично Североизточна България. Есента и до средата на зимата слиза и в равнините. Предпочита трудно достъпни планински райони с гори, храсталаци, скали, ждрела, ливади. Разгонването е януари–февруари. Малките (4-6) се раждат през април. През септември семейството (5–8 вълка) се събира за есенно-зимен лов. Трофично, видът в Европа е синантропен. Според стандартния формуляр, 6-7 индивида обитават зоната.

Въздействия

Загуба/увреждане на местообитания: Според данни на МОСВ по проект "Картиране и определяне на природозащитното състояние на природни местообитания и видове - фаза I", около 0,9 ha от местообитанието на вида се засягат от общо 14 от площадките и/или временните пътища към тях. В обхвата на площадките и пътищата попадат 0,01% от площта на местообитанието на вида в зоната. Тъй като при изпълнението на ЦРП дейности ще се извършват само в 8 от площадките, засегнатата площ ще бъде значително по-малка, като в най-лошия сценарий на използване на осемте площадки с най-голямо засягане на местообитание на вълка в зоната, засегнатата площ ще бъде 0,26 ha или 0,004% от площта на местообитанието на вида в зоната. Територията ще бъде временно засегната. Няма да се премахват дървета. След края на дейностите пътищата и площадките ще бъдат рекултивирани. Поради много малката засегната площ и временния характер на въздействието, то се оценява като незначително.

Фрагментация и бариерен ефект: Реализирането на ЦРП ще окаже временно, локално въздействие, в малки полигони, заети с местообитанието. Не се очаква фрагментация на местообитанието. Дейностите са локални и няма да доведат до бариерен ефект.

Безпокойство: По време на реализиране на дейностите в местообитанията на вида и в близост, потенциално безпокойство ще има в резултат от присъствие и работата на хора и техника. Безпокойството е директно въздействие и може да доведе до временно преместване на индивиди в съседни участъци, където няма да бъдат обезпокоявани.

Дейностите ще се извършват в 8 от разглежданите алтернативни площадки, последователно, като продължителността ще бъде до две седмици в площадка. Поради много малката засегната площ и краткотрайният характер на въздействието, то е оценено като незначително.

Загуба на индивиди: Видът е предпазлив и ще избягва местата, в които се извършват дейности. Не се очаква загуба на индивиди.

Заклучение

Очаква се временно, обратимо, локално въздействие, в много малка площ от неговите местообитания в зоната (0,26 ha или 0,004% от площта на местообитанието в зоната). Очакваното въздействие е незначително. ЦРП няма да доведе до промяна в степента на съхранение на вида и неговите местообитания.

Видра (*Lutra lutra*)

Видрата обитава сладководни водоеми и реки, предпочита трудно достъпни брегове, покрити с гъста растителност. Обитава също скалисти места по морското крайбрежие. Статусът на видрата в България е относително стабилен, като популационната плътност е най-висока в Югоизточна България. Основните заплахи за видрата са: деградация и разрушаване на местообитанията, намаляване на хранителната база, замърсяване на видите или директно убиване. Според стандартния формуляр 9-10 индивида обитава зоната.

Въздействия

Загуба/увреждане на местообитания: Според данни на МОСВ по проект "Картиране и определяне на природозащитното състояние на природни местообитания и видове - фаза I", около 0,05 ha от местообитанието на вида се засягат от площадка Pr_DN1_4 и временния път към нея. В обхвата на площадката и пътя попадат 0,008% от площта на местообитанието на вида в зоната. Площадката и пътя не засягат водни обекти или брегове, които представляват подходящо местообитание за видрата. Територията ще бъде временно засегната. Няма да се премахват дървета. След края на дейностите пътя и площадката ще бъдат рекултивирани. Поради много малката засегната площ, временния характер на въздействието и характера на засегнатото местообитание, въздействието се оценява като незначително.

Фрагментация и бариерен ефект: Реализирането на ЦРП ще окаже временно, локално въздействие, в малък полигон, заети с потенциално местообитание като не се засягат реки/водоеми и техните брегове. Не се очаква фрагментация на местообитанието или бариерен ефект.

Безпокойство: По време на реализиране на дейностите в местообитанията на вида и в близост, потенциално безпокойство ще има в резултат от присъствие и работата на хора и техника. Безпокойството е директно въздействие и може да доведе до временно преместване на индивиди в съседни участъци, където няма да бъдат обезпокоявани. Поради много малката засегната площ, характера на засегнатото местообитание и краткотрайния характер на въздействието, то е оценено като незначително.

Загуба на индивиди: Видът е предпазлив и ще избягва местата, в които се извършват дейности. Не са засегнати реки, водоеми или брегове. Не се очаква загуба на индивиди.

Заклучение: Очаква се временно, обратимо, локално въздействие, в много малка площ от нейните местообитания в зоната (0,05 ha или 0,008% от площта на местообитанието

в зоната). Очакваното въздействие е незначително. ЦРП няма да доведе до промяна в степента на съхранение на вида и неговите местообитания.

Пъстрър пор (*Vormela peregusna*)

Пъстрият пор е с мозаечно разпространение в по-голямата част от страната до 1700 m надморска височина, като най-често се среща в североизточна България – Добруджа и районите, граничещи с Лудогорието. В България пъстрият пор показва предпочитание към равни или умерено пресечени терени и антропогенно повлияни райони: предимно сухи храсталаци и обработваеми земи. Среща се в степи, пустеещи земи в равнините и котловините, каменисти райони, открити пространства в предпланините, лозя и градини. ЗЗ „Искърски пролом - Ржана“ предлага средно големи по площ пригодни местообитания за вида и относително бедна хранителна база. В Стандартният формуляр на зоната видът е отбелязан като наличен.

Въздействия

Загуба/увреждане на местообитания: Според данни на МОСВ по проект "Картиране и определяне на природозащитното състояние на природни местообитания и видове - фаза I", около 0,03 ha от местообитанието на вида се засягат от пътя към площадка Pr_DN1_4. В обхвата на пътя попадат 0,01% от площта на местообитанието на вида в зоната. Територията ще бъде временно засегната. След края на дейностите пътищата ще бъдат рекултивирани. Поради много малката засегната площ и временния характер на въздействието, то се оценява като незначително.

Фрагментация и бариерен ефект: Реализирането на ЦРП ще окаже временно, локално въздействие, в един малък полигон, зает с местообитание на вида. Не се очаква фрагментация на местообитанието. Дейностите са локални и няма да доведат до бариерен ефект.

Безпокойство: По време на реализиране на дейностите в местообитанията на вида и в близост, потенциално безпокойство ще има в резултат от присъствие и работата на хора и техника. Безпокойството е директно въздействие и може да доведе до временно преместване на индивиди в съседни участъци, където няма да бъдат обезпокоявани. Видът по принцип е по-слабо чувствителен към безпокойство от по-едри бозайници (ловува вкл. и в населени места, и е активен предимно нощем). Поради много малката засегната площ и краткотрайният характер на въздействието, то е оценено като незначително.

Загуба на индивиди: Видът е предпазлив и ще избягва местата, в които се извършват дейности. Не се очаква загуба на индивиди.

Заключение Оценката на въздействие върху популацията на пъстрият пор и неговите местообитания показва, че се очаква временно, обратимо, локално въздействие, в много малка площ от неговите местообитания в зоната (0,03 ha или 0,01% от площта на местообитанието в зоната). Очакваното въздействие е незначително. ЦРП няма да доведе до промяна в степента на съхранение на вида и неговите местообитания.

Прилепи

Площта на потенциални местообитания на прилепите, попадаща в обхвата на потенциалните сондажни площадки и временните пътища за достъп е дадена в Таблица 4-6.

Таблица 4-6 Местообитания на прилепи, предмет на опазване от 33 BG0001042 „Искърски пролом - Ржана” засегнати от ЦРП

Местообитания на видове						
Видове и местообитания	Обща площ, ha	Сондажна площадка	Засегната площ, ha			Засегната площ, %
			Площадка	Път	Общо	
Потенциални местообитания на голям подковонос (<i>Rhinolophus ferrumequinum</i>)	7162,87	Pr_DH1_1	0	0,002	0.002	0,00003
		Pr_DH1_2	0.023	0,014	0.037	0,00052
		Pr_DH1_3	0.009	0	0.009	0.00013
		Pr_DH1_4	0	0.026	0.026	0,00036
		Pr_DH1_5	0.011	0.007	0.018	0,00025
		Pr_DH1_6	0.023	0,086	0.109	0.00152
		Pr_DH2_2	0.023	0.015	0.038	0.00053
		Pr_DH2_6	0.023	0.005	0.028	0.00039
		Pr_DH2_8	0	0.0002	0.0002	0.000003
		Pr_DH3_1	0.023	0	0.023	0.00032
		Pr_DH3_2/ Pr_DH3_2_1	0.0004	0.002	0.002	0,00003
		Pr_DH3_3	0.006	0.020	0.026	0,00036
		Pr_DH3_4	0.023	0.111	0.133	0.00185
		Pr_DH3_5	0.023	0.007	0.030	0.00042
		Pr_DH3_6	0.023	0.097	0.993	0.01382
		Pr_DH3_7	0.002	0.015	0.017	0.00024
		Pr_DH3_8	0	0.0001	0.0001	0.000001
		Pr_DH3_9	0.0003	0	0.0003	0.00894
		Pr_DH4_3	0	0.004	0.004	0.000004
		Pr_DH4_5	0	0.002	0.002	0,00003
		Pr_DH7_1	0.023	0	0.023	0.00032

Местообитания на видове						
Видове и местообитания	Обща площ, ha	Сондажна площадка	Засегната площ, ha			Засегната площ, %
			Площадка	Път	Общо	
		Pr_DH7_2	0.022	0	0.022	0.00031
		Pr_DH7_2_1	0.023	0.022	0.045	0.00063
		Pr_DH7_3	0.018	0.245	0.263	0.00366
		Pr_DH7_4	0.023	0.012	0.035	0.00049
		Pr_DH7_4_1	0.023	0.014	0.037	0.00052
		Pr_DH7_5	0.015	0.003	0.018	0.00025
		Pr_DH7_6	0.023	0.004	0.027	0.00038
		Pr_DH10_2	0.023	0.006	0.029	0.00040
		Общо:	0.264	0.562	0.826	0.05493
Потенциални ловни местообитания на голям подковонос (<i>Rhinolophus ferrumequinum</i>)	7162,87	Pr_DH2_2	0	0.007	0.007	0.00010
		Pr_DH3_2/ Pr_DH3_2_1	0.023	0.009	0.031	0.00043
		Pr_DH3_7	0	0.005	0.005	0.00010
		Pr_DH3_8	0	0.0001	0.0001	0.000001
		Pr_DH6_1	0.006	0	0.006	0.00010
		Pr_DH7_1	0.023	0	0.023	0.00032
		Pr_DH9_1	0.023	0.029	0.052	0.00072
		Pr_DH10_2	0.023	0	0.023	0.00032
		Общо:	0.098	0.050	0.147	0.00209
Потенциални местообитания на малък подковонос (<i>Rhinolophus hipposideros</i>)	6906,84	Pr_DH1_1	0	0.002	0.002	0.00003
		Pr_DH1_3	0.008	0	0.008	0.00012
		Pr_DH1_4	0	0.027	0.027	0.00039
		Pr_DH1_5	0.011	0.007	0.018	0.00026
		Pr_DH1_6	0	0.036	0.036	0.00052

Местообитания на видове						
Видове и местообитания	Обща площ, ha	Сондажна площадка	Засегната площ, ha			Засегната площ, %
			Площадка	Път	Общо	
		Pr_DH2_2	0.022	0.015	0.037	0.00054
		Pr_DH2_4	0.010	0.003	0.013	0.00019
		Pr_DH2_6	0.023	0.005	0.028	0.00041
		Pr_DH2_7	0.023	0	0.023	0.00033
		Pr_DH2_8	0.023	0.007	0.030	0.00043
		Pr_DH3_1	0.023	0	0.023	0.00033
		Pr_DH3_2/ Pr_DH3_2_1	0.005	0.006	0.011	0.00016
		Pr_DH3_3	0.011	0.006	0.017	0.00025
		Pr_DH3_4	0.023	0.106	0.129	0.00187
		Pr_DH3_5	0.023	0.007	0.030	0.00043
		Pr_DH3_6	0.023	0.106	0.129	0.00187
		Pr_DH3_7	0.002	0.005	0.007	0.00010
		Pr_DH3_8	0	0.014	0.014	0.00020
		Pr_DH4_3	0	0.004	0.004	0.00006
		Pr_DH4_4	0	0.002	0.002	0.00003
		Pr_DH4_5	0	0.002	0.002	0.00003
		Pr_DH7_1	0.023	0	0.023	0.00033
		Pr_DH7_2	0.023	0	0.023	0.00033
		Pr_DH7_2_1	0.023	0.022	0.045	0.00065
		Pr_DH7_3	0	0.008	0.008	0.00012
		Pr_DH7_4	0.023	0.015	0.038	0.00055
		Pr_DH7_4_1	0.023	0.013	0.036	0.00052
		Pr_DH7_5	0.015	0.002	0.017	0.00025

Местообитания на видове						
Видове и местообитания	Обща площ, ha	Сондажна площадка	Засегната площ, ha			Засегната площ, %
			Площадка	Път	Общо	
		Pr_DH7_6	0.023	0.004	0.027	0.00039
		Pr_DH9_1	0	0.002	0.002	0.00003
		Pr_DH10_2	0.023	0.006	0.029	0.00042
		Общо:	0.406	0.432	0.838	0.01214
Потенциални ловни местообитания на малък подковонос (<i>Rhinolophus hipposideros</i>)	6906,84	Pr_DH2_2	0.023	0.015	0.038	0.00055
		Pr_DH3_2/ Pr_DH3_2_1	0.023	0.009	0.032	0.00046
		Pr_DH3_7	0	0.005	0.005	0.00007
		Pr_DH3_8	0	0.002	0.002	0.00003
		Pr_DH6_1	0.005	0	0.005	0.00007
		Pr_DH7_1	0.023	0	0.023	0.00033
		Pr_DH9_1	0.023	0.029	0.052	0.00075
		Pr_DH10_2	0.023	0.005	0.028	0.00041
		Общо:	0.120	0.065	0.185	0.00267
Потенциални местообитания на широкоух прилеп (<i>Barbastella barbastellus</i>)	4550	Pr_DH2_2	0.023	0.015	0.038	0.00084
		Pr_DH2_4	0.023	0.005	0.028	0.00062
		Pr_DH2_5	0.023	0.008	0.031	0.00068
		Pr_DH2_6	0.023	0.005	0.028	0.00062
		Pr_DH2_8	0.010	0.0001	0.011	0.00024
		Pr_DH3_2/ Pr_DH3_2_1	0.022	0.039	0.061	0.00134
		Pr_DH3_3	0.023	0.041	0.064	0.00141
		Pr_DH3_4	0.005	0	0.005	0.00011
		Pr_DH3_7	0.023	0.055	0.078	0.00171

Местообитания на видове						
Видове и местообитания	Обща площ, ha	Сондажна площадка	Засегната площ, ha			Засегната площ, %
			Площадка	Път	Общо	
		Pr_DH3_8	0	0.041	0.041	0.00090
		Pr_DH6_1	0.0001	0	0.0001	0.000002
		Pr_DH7_1	0.023	0	0.023	0.00051
		Pr_DH7_3	0	0.008	0.008	0.00018
		Pr_DH10_1	0	0.002	0.002	0.00004
		Pr_DH10_2	0.023	0.006	0.029	0.00064
		Общо:	0.2211	0.7201	0.4471	0.00984
Местообитания с високо качество на широкоух прилеп (<i>Barbastella barbastellus</i>)	625,4	Pr_DH1_6	0	0.038	0.038	0.00061
		Pr_DH2_1	0.0001	0.0004	0.0005	0.00008
		Pr_DH2_2	0	0.010	0.010	0.00016
		Pr_DH3_2/ Pr_DH3_2_1	0.023	0	0.023	0.00037
		Pr_DH3_3	0.008	0.047	0.055	0.00088
		Pr_DH4_4	0.002	0.002	0.004	0.00064
		Pr_DH4_5	0	0.020	0.020	0.00032
		Pr_DH6_2	0.0003	0	0.0003	0.00005
		Pr_DH6_4	0.020	0.006	0.026	0.00042
		Pr_DH7_3	0.016	0.217	0.233	0.00373
		Pr_DH7_4	0	0.0005	0.0005	0.00008
		Pr_DH7_4_1	0.023	0.014	0.037	0.00059
		Pr_DH9_1	0.0004	0	0.0004	0.00006
		Pr_DH10_1	0	0.0002	0.0002	0.00003
		Pr_DH10_2	0	0.0002	0.0002	0.00003
		Общо:	0.093	0.355	0.448	0.00805

Местообитания на видове						
Видове и местообитания	Обща площ, ha	Сондажна площадка	Засегната площ, ha			Засегната площ, %
			Площадка	Път	Общо	
Потенциални ловни местообитания на широкоух прилеп (<i>Barbastella barbastellus</i>)	7026,64	Pr_DH1_6	0	0.038	0.038	0.00054
		Pr_DH2_1	0.0001	0.0004	0.0005	0.000007
		Pr_DH2_2	0	0.010	0.010	0.00014
		Pr_DH3_2/ Pr_DH3_2_1	0.023	0.006	0.029	0.00041
		Pr_DH3_3	0.008	0.047	0.055	0.00078
		Pr_DH4_4	0.002	0.002	0.004	0.00006
		Pr_DH4_5	0	0.002	0.002	0.00003
		Pr_DH6_2	0.0003	0	0.0003	0.000004
		Pr_DH6_4	0.019	0.006	0.025	0.00034
		Pr_DH7_3	0.016	0.217	0.233	0.00332
		Pr_DH7_4	0	0.0005	0.0005	0.000007
		Pr_DH7_4_1	0.023	0.014	0.037	0.00053
		Pr_DH9_1	0.0004	0	0.0004	0.000006
		Общо:	0.092	0.343	0.4347	0.00617
Потенциални местообитания на остроух нощник (<i>Myotis blythii</i>)	2830,04	Pr_DH1_3	0.009	0	0.009	0.00032
		Pr_DH1_4	0	0.015	0.015	0.00053
		Pr_DH1_5	0.011	0.007	0.018	0.00064
		Pr_DH1_6	0.023	0.086	0.109	0.00385
		Pr_DH2_2	0.023	0.015	0.038	0.00134
		Pr_DH2_6	0.023	0.005	0.028	0.00100
		Pr_DH2_8	0.023	0.007	0.030	0.00106
		Pr_DH3_1	0.023	0	0.023	0.00081
		Pr_DH3_2/	0.001	0.002	0.003	0.00011

Местообитания на видове						
Видове и местообитания	Обща площ, ha	Сондажна площадка	Засегната площ, ha			Засегната площ, %
			Площадка	Път	Общо	
		Pr_DH3_2_1				
		Pr_DH3_4	0.023	0.100	0.123	0.00435
		Pr_DH3_5	0.023	0.007	0.030	0.00106
		Pr_DH3_6	0.023	0.100	0.123	0.00435
		Pr_DH3_7	0	0.008	0.008	0.00028
		Pr_DH3_8	0	0.012	0.012	0.00042
		Pr_DH7_1	0.012	0	0.012	0.00042
		Pr_DH7_3	0	0.006	0.006	0.00021
		Pr_DH7_5	0	0.003	0.003	0.00011
		Pr_DH10_2	0.020	0.006	0.026	0.00092
		Общо:	0.237	0.379	0.616	0.02178
Потенциални ловни местообитания на остроух нощник (<i>Myotis blythii</i>)	18 917	Pr_DH1_1	0.023	0.030	0.053	0.00028
		Pr_DH1_2	0.023	0.006	0.029	0.00015
		Pr_DH1_3	0.013	0	0.013	0.00007
		Pr_DH1_4	0.023	0.032	0.055	0.00029
		Pr_DH1_5	0.011	0.0004	0.0114	0.00006
		Pr_DH1_6	0.023	0.124	0.147	0.00078
		Pr_DH2_1	0.023	0.004	0.027	0.00014
		Pr_DH2_2	0.023	0.015	0.038	0.00020
		Pr_DH2_3	0.023	0.003	0.026	0.00014
		Pr_DH2_4	0.023	0.011	0.034	0.00018
		Pr_DH2_5	0.023	0.010	0.033	0.00017
		Pr_DH2_6	0.023	0.005	0.028	0.00015
		Pr_DH2_7	0.023	0	0.023	0.00012

Местообитания на видове						
Видове и местообитания	Обща площ, ha	Сондажна площадка	Засегната площ, ha			Засегната площ, %
			Площадка	Път	Общо	
		Pr_DH2_8	0.023	0.007	0.03	0.00016
		Pr_DH3_1	0.023	0	0.023	0.00012
		Pr_DH3_2/ Pr_DH3_2_1	0.023	0.070	0.093	0.00049
		Pr_DH3_3	0.023	0.080	0.103	0.00054
		Pr_DH3_4	0.004	0.026	0.03	0.00016
		Pr_DH3_5	0.023	0.003	0.026	0.00014
		Pr_DH3_6	0.023	0.050	0.073	0.00039
		Pr_DH3_7	0.023	0.074	0.097	0.00051
		Pr_DH3_8	0.023	0.060	0.083	0.00044
		Pr_DH3_9	0.023	0.005	0.028	0.00015
		Pr_DH4_1	0.023	0	0.023	0.00012
		Pr_DH4_2	0.023	0.009	0.032	0.00017
		Pr_DH4_3	0	0.004	0.004	0.00078
		Pr_DH4_4	0.01	0.016	0.026	0.00014
		Pr_DH4_5	0.023	0.140	0.163	0.00086
		Pr_DH6_1	0.023	0.057	0.08	0.00042
		Pr_DH6_2	0.014	0.046	0.06	0.00032
		Pr_DH6_4	0.023	0.006	0.029	0.00015
		Pr_DH7_1	0.023	0	0.023	0.00012
		Pr_DH7_2	0.023	0	0.023	0.00012
		Pr_DH7_2_1	0.023	0.008	0.031	0.00016
		Pr_DH7_3	0.023	0.250	0.273	0.00144
		Pr_DH7_4	0	0.0007	0.0007	0.00000

Местообитания на видове						
Видове и местообитания	Обща площ, ha	Сондажна площадка	Засегната площ, ha			Засегната площ, %
			Площадка	Път	Общо	
		Pr_DH7_4_1	0.023	0.013	0.036	0.00019
		Pr_DH7_5	0.008	0	0.008	0.00004
		Pr_DH9_1	0.023	0.028	0.051	0.00027
		Pr_DH10_1	0.023	0	0.023	0.00012
		Pr_DH10_2	0.023	0	0.023	0.00012
		Общо:	0.819	1.193	2.0121	0.01139
Потенциални местообитания на дългоух нощник (<i>Myotis bechsteinii</i>)	4926	Pr_DH1_6	0	0.0004	0.0004	0.00001
		Pr_DH2_2	0.023	0.015	0.038	0.00077
		Pr_DH2_6	0.023	0.004	0.027	0.00055
		Pr_DH3_2/ Pr_DH3_2_1	0.001	0.017	0.018	0.00037
		Pr_DH3_3	0.021	0.008	0.029	0.00059
		Pr_DH3_4	0.0004	0	0.0004	0.00001
		Pr_DH3_5	0.010	0.001	0.011	0.00022
		Pr_DH3_7	0.002	0.0006	0.0026	0.00005
		Pr_DH3_8	0	0.003	0.003	0.00006
		Pr_DH7_1	0.023	0	0.023	0.00047
		Pr_DH7_2	0.014	0	0.014	0.00028
		Pr_DH7_2_1	0.023	0.012	0.035	0.00071
		Pr_DH7_3	0.015	0.209	0.015	0.00030
		Pr_DH7_4	0.001	0.014	0.015	0.00030
		Pr_DH7_4_1	0.023	0	0.023	0.00047
		Pr_DH10_2	0.023	0.006	0.029	0.00059
		Общо:	0.202	0.081	0.283	0.0575

Местообитания на видове						
Видове и местообитания	Обща площ, ha	Сондажна площадка	Засегната площ, ha			Засегната площ, %
			Площадка	Път	Общо	
Местообитания с високо качество на дългоух нощник (<i>Myotis bechsteinii</i>)	402,3	Pr_DH1_6	0.038	0	0.038	0.00945
		Pr_DH2_1	0.0001	0.0004	0.0005	0.00012
		Pr_DH2_2	0	0.010	0.01	0.00249
		Pr_DH3_2/ Pr_DH3_2_1	0.023	0.006	0.029	0.00721
		Pr_DH3_3	0.008	0.047	0.055	0.01367
		Pr_DH4_4	0.002	0.002	0.004	0.00099
		Pr_DH4_5	0	0.020	0.02	0.00497
		Pr_DH6_2	0.0003	0	0.0003	0.00007
		Pr_DH6_4	0.019	0.006	0.025	0.00621
		Pr_DH7_3	0.023	0.222	0.245	0.06090
		Pr_DH7_4	0	0.0005	0.0005	0.00012
		Pr_DH7_4_1	0.023	0.014	0.037	0.00920
		Pr_DH9_1	0.0004	0	0.0004	0.00010
		Pr_DH10_1	0	0.002	0.002	0.00050
		Pr_DH10_2	0	0.002	0.002	0.00050
		Общо:	0.099	0.332	0.469	0.11651
Потенциални ловни местообитания на дългоух нощник (<i>Myotis bechsteinii</i>)	1875,58	Pr_DH2_2	0	0.008	0.008	0.00043
		Pr_DH3_2/ Pr_DH3_2_1	0.023	0.005	0.028	0.00149
		Pr_DH9_1	0.0004	0	0.0004	0.00002
		Pr_DH10_2	0	0.002	0.002	0.00011
		Общо:	0.023	0.015	0.0384	0.00205
Потенциални местообитания на голям	2388,04	Pr_DH1_3	0.009	0	0.009	0.00038

Местообитания на видове						
Видове и местообитания	Обща площ, ha	Сондажна площадка	Засегната площ, ha			Засегната площ, %
			Площадка	Път	Общо	
нощник (<i>Myotis myotis</i>)		Pr_DH1_4	0	0.015	0.015	0.00063
		Pr_DH1_5	0.011	0.007	0.018	0.00075
		Pr_DH1_6	0.023	0.086	0.109	0.00456
		Pr_DH2_2	0.023	0.015	0.038	0.00159
		Pr_DH2_5	0.021	0.002	0.023	0.00096
		Pr_DH2_6	0.023	0.005	0.028	0.00117
		Pr_DH3_2/ Pr_DH3_2_1	0.001	0.001	0.002	0.00008
		Pr_DH3_3	0.006	0.002	0.008	0.00034
		Pr_DH3_4	0.023	0.041	0.064	0.00268
		Pr_DH3_5	0	0.004	0.004	0.00017
		Pr_DH3_6	0.004	0.074	0.078	0.00327
		Pr_DH3_7	0	0.015	0.015	0.00063
		Pr_DH3_8	0	0.022	0.022	0.00092
		Pr_DH7_3	0	0.0001	0.0001	0.00000
		Pr_DH7_5	0.015	0.003	0.018	0.00075
		Pr_DH10_2	0.023	0.006	0.029	0.00121
		Общо:	0.182	0.298	0.480	0.02009
Ловни местообитания на голям нощник (<i>Myotis myotis</i>)	18 917					
		Pr_DH1_1	0.023	0.030	0.053	0.00028
		Pr_DH1_2	0.023	0.020	0.029	0.00015
		Pr_DH1_3	0.013	0	0.013	0.00007
		Pr_DH1_4	0.023	0.032	0.055	0.00029
		Pr_DH1_5	0.011	0.0004	0.0114	0.00006

Местообитания на видове						
Видове и местообитания	Обща площ, ha	Сондажна площадка	Засегната площ, ha			Засегната площ, %
			Площадка	Път	Общо	
		Pr_DH1_6	0.023	0.124	0.147	0.00078
		Pr_DH2_1	0.023	0.004	0.027	0.00014
		Pr_DH2_2	0.023	0.015	0.038	0.00020
		Pr_DH2_3	0.023	0.003	0.026	0.00014
		Pr_DH2_4	0.023	0.011	0.034	0.00018
		Pr_DH2_5	0.023	0.010	0.033	0.00017
		Pr_DH2_6	0.023	0.005	0.028	0.00015
		Pr_DH2_7	0.023	0	0.023	0.00012
		Pr_DH2_8	0.023	0.007	0.03	0.00016
		Pr_DH3_1	0.023	0	0.023	0.00012
		Pr_DH3_2/ Pr_DH3_2_1	0.023	0.070	0.093	0.00049
		Pr_DH3_3	0.023	0.080	0.103	0.00054
		Pr_DH3_4	0.004	0.026	0.03	0.00016
		Pr_DH3_5	0.023	0.003	0.026	0.00014
		Pr_DH3_6	0.023	0.050	0.073	0.00039
		Pr_DH3_7	0.023	0.074	0.097	0.00051
		Pr_DH3_8	0.023	0.060	0.083	0.00044
		Pr_DH3_9	0.023	0.005	0.028	0.00015
		Pr_DH4_1	0.023	0	0.023	0.00012
		Pr_DH4_2	0.023	0.009	0.032	0.00017
		Pr_DH4_3	0	0.004	0.004	0.00078
		Pr_DH4_4	0.01	0.016	0.026	0.00014
		Pr_DH4_5	0.023	0.140	0.163	0.00086

Местообитания на видове						
Видове и местообитания	Обща площ, ha	Сондажна площадка	Засегната площ, ha			Засегната площ, %
			Площадка	Път	Общо	
		Pr_DH6_1	0.023	0.057	0.08	0.00042
		Pr_DH6_2	0.014	0.046	0.06	0.00032
		Pr_DH6_4	0.023	0.006	0.029	0.00015
		Pr_DH7_1	0.023	0	0.023	0.00012
		Pr_DH7_2	0.023	0	0.023	0.00012
		Pr_DH7_2_1	0.023	0.008	0.031	0.00016
		Pr_DH7_3	0.023	0.250	0.273	0.00144
		Pr_DH7_4	0	0.0007	0.0007	0.00000
		Pr_DH7_4_1	0.023	0.013	0.036	0.00019
		Pr_DH7_5	0.008	0	0.008	0.00004
		Pr_DH9_1	0.023	0.028	0.051	0.00027
		Pr_DH10_1	0.023	0	0.023	0.00012
		Pr_DH10_2	0.023	0	0.023	0.00012
		Общо:	0.819	1.193	2.0121	0.01139

➤ Широкоух прилеп (*Barbastella barbastellus*)

Широкоухият прилеп е типичен обитател на стари, влажни широколистни, смесени и иглолистни гори. Предпочитани тип местообитание са широколистните гори (местообитания 9130, 9150, 91S0, 91W0) особено в карстови и скалисти райони от 600 до 1600 m надморска височина. Повечето от находищата на вида в България са установени в зоната над 500 m. Най-често е установяван в централната и западна част на Стара планина и Западни Родопи. Отделни екземпляри са наблюдавани в низинни части под 500 m. Видът презимува в подземни убежища като пещери и мини. Осъществява локални миграции, рядко на повече от 50 km. Според Стандартният формуляр индивидите в зоната са между 97-187.

➤ Малък подковонос (*Rhinolophus hipposideros*)

Предпочитаните местообитания на малкия подковонос са скалисти и карстови райони до 800 m (1300 m) надморска височина. Размножаващите се колонии най-често са в тавани и мазета на жилищни сгради, малки пещери и дупки в скалите. Местата за хибернация са изключително под земята – пещери, мини и тунели. Ловуват в широколистни и смесени гори, райони с храсти, край гори, около реки обрасли с растителност, около скали в карстови райони до 10 km от убежището си. Според Стандартни формуляр 51-100 индивида обитават защитената зона.

➤ Остроух нощник (*Myotis blythii*)

Предпочитаните местообитания на вида са скалисти и карстови райони до 1400 m надморска височина. Използва само подземни, естествени или изкуствени укрития. Ловува в радиус от 12-15 km от мястото на убежището в пасища и ливади по края на гори, както и около реки със стръмни брегове. Избягват обширни открити пространства. Според стандартния формуляр 11-50 индивида обитават зоната.

➤ Голям подковонос (*Rhinolophus ferrumequinum*)

Предпочитаните местообитания на вида са до 700 m надморска височина. Използва изкуствени и естествени подземни убежища. Ловува в открити площи, около гори, храсти, ливади, близо до водни площи на разстояние до 10 km от убежището. Според стандартния формуляр популацията на вида в зоната е от между 51-100 индивида.

➤ Голям нощник (*Myotis myotis*)

Предпочитаните местообитания на вида са скалисти и карстови райони до 1400 m надморска височина. Използват естествени или изкуствени подземни убежища. Ловува в овощни градини, широколистни гори и храсти, по-рядко в смесени гори, лозя, малки засети полета и иглолистни гори в радиус от 12-15 km от убежището си. Избягва урбанизирани райони - селища, шосета. Според стандартния формуляр 11-50 индивида обитават зоната.

➤ *Myotis bechsteinii*

Бехщайновият нощник е обитател на стари широколистни и смесени гори. Липсват данни за зимуването на вида в България. Видът е известен като стационарен и у нас не е известно да извършва сезонни миграции. В Западна Стара планина са установени вертикални миграции с цел размножаване и swarming, по входовете на пещери или изоставени минни галерии с цел намиране на партньори. Характерна особеност е честата смяна/редуване на убежището в един и същи район/участък от гората преди и след размножителния сезон. Храни се недалеч от убежището си (50-450 m, много рядко по-далече). Ловува предимно в стари широколистни гори, но също и в иглолистни.

Според стандартният формуляр популацията на вида в зоната е между 101 и 250 индивида.

Въздействия

В обхвата на площадки и/или пътища попадат местообитания на следните видове прилепи, предмет на опазване в зоната: *Rhinolophus ferrumequinum*, *Rhinolophus hipposideros*, *Barbastella barbastellus*, *Myotis blythii*, *Myotis bechsteinii*, *Myotis myotis*. Местообитания на тези видове се засягат в между 4 и 41 площадки и/или пътища към тях. В Таблица 4-6 е дадена информация за всички алтернативни площадки и пътища, които попадат в местообитания на прилепи. Проучвателни дейности ще се извършат в общо 8 от тях.

Загуба на местообитания: Предвижданията на ЦРП няма да окажат директно въздействие върху местообитания за почивка за прилепи, ползващи горски, подземни и синантропни убежища. Очакваните въздействия са върху тревно-храстовата растителност- част единствено от ловните им местообитания и не се предвижда премахване на дървета. При най-лошия възможен сценарий на максимално засягане на местообитания на прилепи, предмет на опазване (дейности в осемте площадки с най-голямо засягане на местообитания), загубата ще е до 0,11% от съответния тип местообитание:

- Потенциални местообитания на голям подковонос (*Rhinolophus ferrumequinum*) - 0,26 ha или 0,02%;
- Потенциални ловни местообитания на голям подковонос (*Rhinolophus ferrumequinum*) - 0,1 ha или 0,002%;
- Потенциални местообитания на малък подковонос (*Rhinolophus hipposideros*) - 0,48 ha или 0,007%;
- Потенциални ловни местообитания на малък подковонос (*Rhinolophus hipposideros*) - 0,19 ha или 0,003%;
- Потенциални местообитания на широкоух прилеп (*Barbastella barbastellus*) - 0,37 ha или 0,008%;
- Местообитания с високо качество на широкоух прилеп (*Barbastella barbastellus*) - 0,14 ha или 0,003%;
- Потенциални ловни местообитания на широкоух прилеп (*Barbastella barbastellus*) - 0,14 ha или 0,002%;
- Потенциални ловни местообитания на остроух нощник (*Myotis blythii*) – 1 ha или 0,005%, потенциални местообитания – 0.5 ha или 0.02%;
- Потенциални местообитания на дългоух нощник (*Myotis bechsteinii*) - 0,2 ha или 0,005%;
- Местообитания с високо качество на дългоух нощник (*Myotis bechsteinii*) - 0,46 ha или 0,11%;
- Потенциални ловни местообитания на дългоух нощник (*Myotis bechsteinii*) - 0,04 ha или 0,002%;

- Потенциални местообитания на голям нощник (*Myotis myotis*) - 0,39 ha или 0,02%;
- Потенциални ловни местообитания на голям нощник (*Myotis myotis*) – 1 ha или 0,005%.

Въздействието върху местообитанията ще е краткосрочно, в незначителна площ. Дейностите ще се извършват през деня, в подходящи хранителни местообитания, които не предоставят условия за почивка на прилепите. На практика реализирането на проекта няма да повлияе върху ползването на засегнатите местообитания от прилепите.

Безпокойство: Потенциално отрицателно въздействие е безпокойство, предизвикано от присъствие на хора и техника, както и от осъществяване на различни дейности, генериращи шум в близост до местообитания за почивка. Дейностите ще се извършват през деня и не се очаква безпокойство по време на хранене. Потенциалното безпокойство ще бъде временно, краткотрайно, в малка част от зоната и с относително нисък интензитет. На разстояние под 1 km от сондажни площадки са разположени следните пещери:

- Колибището – на 550 m от Pr-DH3_5;
- Минна галерия под вр. Издремец – на 600 m от площадки Pr-DH4_1 и Pr-DH4_5;
- Минна галерия до приток на р. Искър – на 300 m площадка Pr-DH2_2.

Поради сравнително голямото разстояние, на което са разположени сондажните площадки, не се очаква безпокойството да засегне прилепи, ползващи подземни убежища. Евантуално безпокойство може да засегне единствено *Myotis bechsteinii* и *Barbastella barbastellus*. Очакваните дейности са краткосрочни (до две седмици в площадка) и ще предизвикат локално въздействие, засягащо ограничена територия. Очакваното въздействие е незначително.

Загуба на индивиди: В обхвата на площадките и временните пътища не попадат подходящи места за зимуване и местообитания, подходящи за размножителни колонии. Не се предвижда засягане на дървета. Предвидените дейности нямат потенциал да доведат до загуба на индивиди от видовете прилепи, предмет на опазване в зоната.

Заклучение

Оценката на въздействие върху популациите на прилепите и техните местообитания показва, че се очаква временно, обратимо, локално въздействие, в много малка площ от местообитанията им в зоната. Дейностите ще се извършват през деня и няма да бъдат засегнати подземни/синантропни убежища или дървета. Очакваното въздействие е незначително. ЦРП няма да доведе до промяна в степента на съхранение на прилепите и техните местообитания.

Земноводни и влечуги

Площта на потенциални местообитания на земноводни и влечуги, попадаща в обхвата на сондажни площадки и временни пътища към тях е дадена в Таблица 4-7.

Таблица 4-7 Местообитания на земноводни и влечуги, предмет на опазване от ЗЗ BG0001042 „Искърски пролом - Ржана” засегнати от ЦРП

Видове и местообитания	Обща площ, ха	Сондажна площадка	Засегната площ, ха			Засегната площ, %
			Площадка	Път	Общо	
Потенциални местообитания на обикновена блатна костенурка (<i>Emys orbicularis</i>)	596,68	Pr_DH10_2	0,023	0,006	0,029	0,00486
		Общо:	0,023	0,006	0,029	0,00486
Потенциални местообитания на шипоопашата костенурка (<i>Testudo hermanni</i>)	5831,28	Pr_DH7_1	0,023	0	0,023	0,00039
		Pr_DH10_2	0,023	0,006	0,029	0,00050
		Общо:	0,046	0,006	0,052	0,00089
Потенциални местообитания на голям гребенест тритон (<i>Triturus karelinii</i>)	11189,04	Pr_DH1_1	0,023	0,032	0,055	0,00023
		Pr_DH1_2	0,003	0,001	0,004	0,00030
		Pr_DH1_3	0,022	0	0,022	0,00029
		Pr_DH1_4	0,023	0,059	0,082	0,00025
		Pr_DH1_5	0,023	0,007	0,03	0,00021
		Pr_DH1_6	0,023	0,124	0,147	0,00027
		Pr_DH2_1	0,023	0,004	0,027	0,00021
		Pr_DH2_3	0,023	0,003	0,026	0,00083
		Pr_DH2_4	0,023	0,011	0,034	0,00041
		Pr_DH2_5	0,022	0,010	0,032	0,00120
		Pr_DH2_6	0,023	0,005	0,028	0,00027
		Pr_DH2_7	0,023	0	0,023	0,00109
		Pr_DH2_8	0,023	0,007	0,03	0,00087
		Pr_DH3_1	0,023	0	0,023	0,00074
		Pr_DH3_2/ Pr_DH3_2_1	0,023	0,070	0,093	0,00025
		Pr_DH3_3	0,023	0,023	0,046	0,00021
		Pr_DH3_4	0,023	0,111	0,134	0,00029
		Pr_DH3_5	0,023	0,007	0,03	0,00025
		Pr_DH3_6	0,016	0,106	0,122	0,00034

Видове и местообитания	Обща площ, ха	Сондажна площадка	Засегната площ, ха			Засегната площ, %
			Площадка	Път	Общо	
		Pr_DH3_7	0,023	0,074	0,097	0,00103
		Pr_DH3_8	0,023	0,060	0,083	0,00071
		Pr_DH3_9	0,023	0,005	0,028	0,00054
		Pr_DH4_1	0,023	0	0,023	0,00026
		Pr_DH4_2	0,023	0,009	0,032	0,00021
		Pr_DH4_2_1	0,022	0,006	0,028	0,00003
		Pr_DH4_4	0,022	0,016	0,038	0,00040
		Pr_DH4_5	0,023	0,092	0,115	0,00018
		Pr_DH6_1	0,023	0,057	0,08	0,00008
		Pr_DH6_2	0,014	0,046	0,06	0,00007
		Pr_DH6_4	0,023	0,006	0,029	0,00022
		Pr_DH7_1	0,023	0	0,023	0,00024
		Pr_DH7_2	0,003	0	0,003	0,00046
		Pr_DH7_2_1	0,023	0,022	0,045	0,00029
		Pr_DH7_3	0	0,020	0,02	0,00026
		Pr_DH7_4	0,005	0,004	0,009	0,00023
		Pr_DH7_4_1	0,008	0,0003	0,0083	0,00030
		Pr_DH7_5	0,022	0,003	0,025	0,00029
		Pr_DH7_6	0,023	0,004	0,027	0,00025
		Pr_DH9_1	0,023	0,029	0,052	0,00021
		Pr_DH10_1	0,023	0,009	0,032	0,00027
		Pr_DH10_2	0,023	0,006	0,029	0,00021
		Общо:	0,826	1,048	1,819	0,01525
Потенциални местообитания на жълтокоремна бумка (<i>Bombina variegata</i>)	19521,42	Pr_DH1_1	0,023	0,032	0,055	0,00028
		Pr_DH1_2	0,022	0,017	0,039	0,00020
		Pr_DH1_3	0,013	0	0,013	0,00007
		Pr_DH1_4	0,023	0,059	0,082	0,00042
		Pr_DH1_5	0,023	0,007	0,03	0,00015
		Pr_DH1_6	0,023	0,124	0,147	0,00075
		Pr_DH2_1	0,023	0,004	0,027	0,00014
		Pr_DH2_2	0,023	0,017	0,04	0,00020
		Pr_DH2_3	0,023	0,003	0,026	0,00013
		Pr_DH2_5	0,023	0,010	0,033	0,00017
		Pr_DH2_6	0,023	0,005	0,028	0,00014
		Pr_DH2_7	0,023	0	0,023	0,00012

Видове и местообитания	Обща площ, ха	Сондажна площадка	Засегната площ, ха			Засегната площ, %
			Площадка	Път	Общо	
		Pr_DH3_1	0,023	0	0,023	0,00012
		Pr_DH3_2/ Pr_DH3_2_1	0,023	0,070	0,093	0,00048
		Pr_DH3_3	0,022	0,082	0,104	0,00053
		Pr_DH3_4	0,0003	0,079	0,0793	0,00041
		Pr_DH3_5	0,023	0,007	0,03	0,00015
		Pr_DH3_6	0,023	0,055	0,078	0,00040
		Pr_DH3_7	0,023	0,074	0,097	0,00050
		Pr_DH3_8	0,023	0,060	0,083	0,00043
		Pr_DH3_9	0,023	0,005	0,028	0,00014
		Pr_DH4_1	0,023	0	0,023	0,00012
		Pr_DH4_2	0,023	0,009	0,032	0,00016
		Pr_DH4_2_1	0,023	0,011	0,034	0,00017
		Pr_DH4_3	0,023	0,077	0,1	0,00051
		Pr_DH4_4	0,023	0,016	0,039	0,00020
		Pr_DH4_5	0,023	0,137	0,16	0,00082
		Pr_DH6_1	0,023	0,057	0,08	0,00041
		Pr_DH6_2	0,014	0,046	0,06	0,00031
		Pr_DH6_4	0,023	0,006	0,029	0,00015
		Pr_DH7_1	0,023	0	0,023	0,00012
		Pr_DH7_2	0,022	0	0,022	0,00011
		Pr_DH7_2_1	0,023	0,022	0,045	0,00023
		Pr_DH7_3	0,023	0,314	0,337	0,00173
		Pr_DH7_4	0,023	0,012	0,035	0,00018
		Pr_DH7_4_1	0,023	0,0134	0,0364	0,00019
		Pr_DH7_5	0,023	0,003	0,026	0,00013
		Pr_DH7_6	0,023	0,004	0,027	0,00014
		Pr_DH9_1	0,023	0,029	0,052	0,00027
		Pr_DH10_1	0,023	0,009	0,032	0,00016
		Pr_DH10_2	0,023	0,006	0,029	0,00015
		Общо:	0,898	1,221	2,38	0,01219

Обикновена блатна костенурка (*Emys orbicularis*)

Обикновената блатна костенурка е разпространена в цялата страна до 900 m надморска височина (рядко до 1200 m), но повечето от известните находища се намират под 500 m н.в. Видът е пластичен и може да бъде наблюдаван във различни типове водоеми.

Предпочитани са бавнотечащите реки с тинесто дъно, отводнителните канали и стоящите водоеми с обилна растителност. Местата за яйцеснасяне могат да се намират както в непосредствена близост до обитавания водоем, така и на известно разстояние (женските се отдалечават на стотици метри, по изключение и до 4 km, от обитавания водоем). *Emys orbicularis* е активна от март-април до октомври-ноември. Брачният период протича през април и май, а яйцеснасянето – от средата на май до началото на юли; броят на яйцата е между 4 и 10, но най-често 7-8. Малките се излюпват след 65-100 дни, като нерядко остават да зимуват в гнездото и се появяват на повърхността през следващата пролет. Хибернацията се осъществява на дъното на водоемите, по-рядко на сушата. Според Стандартния формуляр видът е наличен в зоната.

Въздействие

Загуба/увреждане на местообитания: Според данни на МОСВ по проект "Картиране и определяне на природозащитното състояние на природни местообитания и видове - фаза I", около 0,03 ha от местообитанието на вида (слабо пригодни местообитания) се засягат от площадка Pr_DH10_2 и временния път към нея. В обхвата на площадката и пътя попада 0,005% от площта на местообитанието на вида в зоната. Площадката и пътя не засягат водни обекти или брегове, които представляват подходящо местообитание за вида. Разположени са в близост до безименна река, в открито местообитание с единични дървета и храсти. Територията ще бъде временно засегната. Няма да се премахват дървета. След края на дейностите пътя и площадката ще бъдат рекултивирани. Поради много малката засегната площ, временния характер на въздействието и характера на засегнатото местообитание, въздействието се оценява като незначително.

Фрагментация и бариерен ефект: Реализирането на ЦРП ще окаже временно, локално въздействие, в малък полигон, заети с потенциално местообитание като не се засягат реки/водоеми и техните брегове. Не се очаква фрагментация на местообитанието или бариерен ефект.

Безпокойство: По време на реализиране на дейностите в местообитанията на вида и в близост, потенциално безпокойство ще има в резултат от присъствие и работата на хора и техника. Безпокойството е директно въздействие и може да доведе до временно преместване на индивиди в съседни участъци, където няма да бъдат обезпокоявани. Поради много малката засегната площ, характера на засегнатото местообитание и краткотрайния характер на въздействието, то е оценено като незначително.

Загуба на индивиди: Не са засегнати реки, водоеми или брегове. Не се очаква загуба на индивиди.

Заклучение

Оценката на въздействие на обикновената блатна костенурка и нейните местообитания показва, че се очаква временно, обратимо, локално въздействие, в много малка площ от нейните местообитания в зоната (0,03 ha или 0,005% от площта на местообитанието в зоната). Очакваното въздействие е незначително. ЦРП няма да доведе до промяна в степента на съхранение на вида и неговите местообитания.

Шипоопашата костенурка (*Testudo hermanni*)

В България се среща в цялата страна, с изключение на високите затворени полета в Западна България, от морското равнище до около 600-1000 m н. в. Храни се предимно с

тревисти растения, по рядко с опадали плодове. В редки случаи се храни и с мърша и безгръбначни животни. Дневно активен вид. През най-горещите месеци пладнува скрит на сянка в гората или под храст, докато през пролетта и есента е активен почти целодневно. Копулацията е през април-май, по-рядко през късното лято (от края на юли до август и септември). От май до юли женските снасят на 2-3 пъти по 4-5 бели яйца, които заравят в изкопани от тях дупки по склонове с южно изложение. Инкубацията е след 55-80 дни. Зимуват в почвата на дълбочина до 40-90 см (обикновено на южни склонове). Може да преживее кратки застудявания, които водят до спадане на температура в убежището под 0°C. На повърхността излиза през април (по изключение в края на март). Обитава хълмисти местности с храсти и нискостъблени гори. Най-висока е плътността на популациите в районите с храсти и разредени гори в нископланинския пояс в Южна България. Както и при шипобедрената костенурка, при избора на местообитание определящ е баланса между наличие на хранителни ресурси и места за терморегулация – наличие на слънчеви и сенчести места. Извършва по-кратки миграции в сравнение с шипобедрената костенурка и е по-тясно свързана с гората в сравнение с нея. Според Стандартния формуляр видът е наличен в тази защитена зона.

Въздействия

Загуба/увреждане на местообитания: Според данни на МОСВ по проект "Картиране и определяне на природозащитното състояние на природни местообитания и видове - фаза I", около 0,05 ха от местообитанието на вида се засягат от общо 2 от площадките и/или временните пътища към тях. В обхвата на площадките и пътищата попадат 0,0009% от площта на местообитанието на вида в зоната. Територията ще бъде временно засегната. Няма да се премахват дървета. След края на дейностите пътищата и площадките ще бъдат рекултивирани. Поради много малката засегната площ и временния характер на въздействието, то се оценява като незначително.

Фрагментация и бариерен ефект: Реализирането на ЦРП ще окаже временно, локално въздействие, в малки полигони, заети с местообитанието. Не се очаква фрагментация на местообитанието. Дейностите са локални и няма да доведат до бариерен ефект.

Безпокойство: По време на реализиране на дейностите в местообитанията на вида и в близост, потенциално безпокойство ще има в резултат от присъствие и работата на хора и техника. Видът е слабо чувствителен по отношение на безпокойството. Поради това, както и поради много малката засегната площ и краткотрайният характер на въздействието, то е оценено като незначително.

Загуба на индивиди: Възможно е при подготвителните и проучвателните дейности да се стигне до загуба на индивиди. Дейностите ще се извършват в пригодни и слабо пригодни местообитания на вида. Въздействие се очаква в ограничена площ, за относително кратко време и в резултат на инциденти. Очакваното въздействие е незначително.

Заклучение

Оценката на въздействие върху вида и неговите местообитания показва, че се очаква временно, обратимо, локално въздействие, в много малка площ от неговите местообитания в зоната (0,05 ха или 0,0009% от площта на местообитанието в зоната). Очакваното въздействие е незначително. ЦРП няма да доведе до промяна в степента на съхранение на вида и неговите местообитания.

Жълтокоремна бумка (*Bombina variegata*)

Видът се среща от най-ниските части на страната до около 2000 m надморска височина. Подходящи местообитания за *Bombina variegata* са потоци, реки, канали, езера, блатата, временни изкопи, наводнени части на черни пътища, корита на чешми и т. н. Среща се също в замърсени и обрасли с растителност водоеми. Може да бъде забелязана близо до бързи течения. Хибернацията е от септември/октомври до март/април, в зависимост от метеорологичните условия. Презимува в калта, на дъното на водоемите или на сушата. Размножителният сезон е от април до май. Метаморфозата продължава от втората половина на юни до края на септември, като пикът ѝ е през юли-август. Според Стандартния формуляр видът е рядък в зоната, установени са 5 находища.

Въздействия

Загуба/увреждане на местообитания: Според данни на МОСВ по проект "Картиране и определяне на природозащитното състояние на природни местообитания и видове - фаза I", около 2,3 ha от местообитанието на вида се засягат от общо 41 от площадките и/или временните пътища към тях. В обхвата на площадките и пътищата попадат 0,01% от площта на местообитанието на вида в зоната. Дейности ще се извършват в 8 от алтернативните площадки. При най-лошия сценарий (за проучване бъдат избрани осемте площадки с най-голямо засягане на местообитанията на вида) засегнатата територия ще бъде 1,1 ha (0,006%). Територията ще бъде временно засегната. При полевите изследвания не са установени подходящи за вида водоеми в обхвата на площадките и пътищата. След края на дейностите пътищата и площадките ще бъдат рекултивирани. Поради много малката засегната площ и временния характер на въздействието, както и поради факта, че не се засягат водни местообитания, то се оценява като незначително.

Фрагментация и бариерен ефект: Реализирането на ЦРП ще окаже временно, локално въздействие, в малки полигони, заети с местообитанието. Не се очаква фрагментация на местообитанието. Дейностите са локални и няма да доведат до бариерен ефект.

Безпокойство: По време на реализиране на дейностите в местообитанията на вида и в близост, потенциално безпокойство ще има в резултат от присъствие и работата на хора и техника. Видът е слабо чувствителен по отношение на безпокойството. Поради това, както и поради много малката засегната площ и краткотрайният характер на въздействието, то е оценено като незначително.

Загуба на индивиди: Възможно е при подготвителните и проучвателните дейности да се стигне до загуба на индивиди. Въздействие се очаква в ограничена площ, за относително кратко време и в резултат на инциденти. Не се очаква засягане на водни местообитания. Очакваното въздействие е незначително.

Заклучение

Оценката на въздействие върху вида и неговите местообитания показва, че се очаква временно, обратимо, локално въздействие, в много малка площ от неговите местообитания в зоната (до 1,1 ha или 0,006%). Очакваното въздействие е незначително. ЦРП няма да доведе до промяна в степента на съхранение на вида и неговите местообитания.

Голям гребенест тритон (*Triturus karelinii*)

Големият гребенест тритон населява цялата територия на България до 1500 m надморска височина. Живее в планински широколистни и иглолистни гори и техните околности. В тези райони, видът обитава водни басейни със застояла вода, обрасли с растителност и техните околности. Размножаването настъпва във водоеми с различна големина. Образува изолирани популации, които са свързани с отделни водоеми. Такива популации може да се състоят от десетки до стотици екземпляри. Активността е предимно нощна. Хибернацията настъпва от октомври до март, в зависимост от метеорологичните условия. В топли зими хибернацията може да завърши до края на януари – февруари. Местата за хибернация са разположени на сушата, но в много случаи тритони в различни стадии могат да хибернират в дълбоки застояли води. Размножаването настъпва през март-май. В планинските райони този период се отмества през май-юли. Големият гребенест тритон е типично горско земноводно, много чувствително към водната еутрофикация. Унищожаването на горите и замърсяването на водите са най-големите заплахи за популациите му. Според Стандартния формуляр видът е наличен в зоната. Установени са 4 находища.

Въздействия

Загуба/увреждане на местообитания: Според данни на МОСВ по проект "Картиране и определяне на природозащитното състояние на природни местообитания и видове - фаза I", около 1,8 ha от местообитанието на вида се засягат от общо 41 от площадките и/или временните пътища към тях. В обхвата на площадките и пътищата попадат 0,015% от площта на местообитанието на вида в зоната. Дейности ще се извършват в 8 от алтернативните площадки. При най-лошия сценарий (за проучване бъдат избрани осемте площадки с най-голямо засягане на местообитанията на вида) засегнатата територия ще бъде 0,9 ha (0,003%). Територията ще бъде временно засегната. При полевите изследвания не са установени подходящи за вида водоеми в обхвата на площадките и пътищата. След края на дейностите пътищата и площадките ще бъдат рекултивирани. Поради много малката засегната площ и временния характер на въздействието, както и поради факта, че не се засягат водни местообитания, то се оценява като незначително.

Фрагментация и бариерен ефект: Реализирането на ЦРП ще окаже временно, локално въздействие, в малки полигони, заети с местообитанието. Не се очаква фрагментация на местообитанието. Дейностите са локални и няма да доведат до бариерен ефект.

Безпокойство: По време на реализиране на дейностите в местообитанията на вида и в близост, потенциално безпокойство ще има в резултат от присъствие и работата на хора и техника. Видът е слабо чувствителен по отношение на безпокойството. Поради това, както и поради много малката засегната площ и краткотрайният характер на въздействието, то е оценено като незначително.

Загуба на индивиди: Възможно е при подготвителните и проучвателните дейности да се стигне до загуба на индивиди. Въздействие се очаква в ограничена площ, за относително кратко време и в резултат на инциденти. Не се очаква засягане на водни местообитания. Очакваното въздействие е незначително.

Заклучение

Оценката на въздействие върху вида и неговите местообитания показва, че се очаква временно, обратимо, локално въздействие, в много малка площ от неговите местообитания в зоната (до 0,9 ha или 0,003%). Очакваното въздействие е

незначително. ЦРП няма да доведе до промяна в степента на съхранение на вида и неговите местообитания.

Рибни и водни безгръбначни

Предмет на опазване в зоната са следните видове риби: *Barbus meridionalis*, *Cobitis taenia* и *Sabanejewia aurata*. Предмет на опазване са два вида водни безгръбначни: *Austropotamobius torrentium* и *Unio crassus*. Дейности свързани с ЦРП няма да се извършват във водни обекти, представляващи подходящо местообитание за рибите. Според модела, разработен за целите на проект „Картиране и определяне на природозащитното състояние на природни местообитания и видове – фаза I“, ЦРП не засяга потенциални местообитания на риби, предмет на опазване в зоната. Не се очаква въздействие върху местообитанията и популациите на *Barbus meridionalis*, *Cobitis taenia*, *Rhodeus amarus*, *Sabanejewia aurata*, *Austropotamobius torrentium* и *Unio crassus* в зоната.

Сухоземни безгръбначни

Площта на потенциални местообитания на сухоземни безгръбначни, попадаща в обхвата на сондажни площадки и временни пътища към тях е дадена в Таблица 4-8.

Таблица 4-8 Местообитания на сухоземни безгръбначни, предмет на опазване в 33 BG0001042 „Искърски пролом - Ржана” засегнати от ЦРП

Видове и местообитания	Обща площ, ha	Сондажна площадка	Засегната площ, ha			Засегната площ, %
			Площадка	Път	Общо	
Местообитания на бръмбар рогач (<i>Lucanus cervus</i>)	10 586,2	Pr_DH1_6	0	0,1	0,1	0,00094
		Pr_DH2_2	0,023	0,015	0,038	0,00036
		Pr_DH3_2/ Pr_DH3_2_1	0,023	0,017	0,04	0,00038
		Pr_DH3_3	0,023	0,051	0,074	0,0007
		Pr_DH3_4	0,023	0,111	0,134	0,00127
		Pr_DH3_6	0	0,068	0,068	0,00064
		Pr_DH7_1	0,023	0	0,023	0,00022
		Pr_DH7_2	0,019	0	0,019	0,00018
		Pr_DH7_3	0,023	0,166	0,189	0,00179
		Pr_DH7_4_1	0,01	0,0006	0,0106	0,0001
		Pr_DH10_1	0,023	0,009	0,032	0,0003
		Pr_DH10_2	0,023	0,006	0,029	0,00027
		Общо:	0,213	0,544	0,757	0,00715
Местообитания на обикновен сечко (<i>Cerambyx cerdo</i>)	2288,7	Pr_DH10_2	0,023	0,006	0,029	0,00127
		Общо:	0,023	0,006	0,029	0,00127
Местообитания на буков сечко (<i>Morimus funereus</i>)	24 920,1	Pr_DH1_6	0,004	0,084	0,088	0,00035
		Pr_DH2_2	0,023	0,015	0,038	0,00015
		Pr_DH2_8	0,0002	0	0,0002	0

Видове и местообитания	Обща площ, ha	Сондажна площадка	Засегната площ, ha			Засегната площ, %
			Площадка	Път	Общо	
		Pr_DH3_2/ Pr_DH3_2_1	0,023	0,024	0,047	0,00019
		Pr_DH3_3	0,023	0,054	0,077	0,00031
		Pr_DH3_4	0,023	0,111	0,134	0,00054
		Pr_DH3_6	0	0,095	0,095	0,00038
		Pr_DH3_7	0,023	0,009	0,032	0,00013
		Pr_DH3_8	0,019	0,004	0,023	0,00009
		Pr_DH3_9	0,006	0	0,006	0,00002
		Pr_DH4_3	0,023	0,009	0,032	0,00013
		Pr_DH4_4	0	0,001	0,001	0
		Pr_DH4_5	0	0,015	0,015	0,00006
		Pr_DH7_2_1	0,004	0	0,004	0,00002
		Pr_DH7_3	0,023	0,315	0,338	0,00136
		Pr_DH7_4_1	0,023	0,01	0,033	0,00013
		Pr_DH10_1	0,023	0,009	0,032	0,00013
		Pr_DH10_2	0,023	0,006	0,029	0,00012
		Общо:	0,263	0,761	1,024	0,00411
*Алпийска розалия (<i>Rosalia alpina</i>)	14 014,39	Pr_DH1_2	0,017	0,002	0,019	0,00014
		Pr_DH2_2	0,023	0,015	0,023	0,00016
		Pr_DH3_2/ Pr_DH3_2_1	0,015	0,01	0,025	0,00018
		Pr_DH3_3	0,023	0,03	0,053	0,00038
		Pr_DH3_4	0	0,077	0,077	0,00055
		Pr_DH3_6	0	0,002	0,002	0,00001
		Pr_DH3_7	0	0,007	0,007	0,00005
		Pr_DH3_8	0	0,007	0,007	0,00005
		Pr_DH4_4	0	0,009	0,009	0,00006
		Pr_DH7_3	0,023	0,302	0,325	0,00232
		Pr_DH7_4	0,023	0	0,023	0,00016
		Pr_DH7_4_1	0	0,01	0,01	0,00007
		Pr_DH10_1	0,008	0	0,008	0,00006
		Общо:	0,132	0,456	0,588	0,00839
Местообитания на *четириточкова меча пеперуда (<i>Euplagia quadripunctaria</i>)	18 185,48	Pr_DH1_2	0,023	0,016	0,039	0,00021
		Pr_DH1_4	0	0,0004	0,0004	0
		Pr_DH1_6	0,023	0,085	0,108	0,00059
		Pr_DH2_2	0,023	0,015	0,038	0,00021
		Pr_DH3_2/ Pr_DH3_2_1	0,022	0,004	0,026	0,00014
		Pr_DH3_3	0,023	0,062	0,085	0,00047
		Pr_DH3_4	0,023	0,111	0,134	0,00074

Видове и местообитания	Обща площ, ha	Сондажна площадка	Засегната площ, ha			Засегната площ, %
			Площадка	Път	Общо	
		Pr_DH3_6	0	0,074	0,074	0,00041
		Pr_DH3_7	0,006	0,01	0,016	0,00009
		Pr_DH3_8	0	0,0008	0,0008	0
		Pr_DH4_2_1	0	0,002	0,002	0,00001
		Pr_DH4_4	0	0,009	0,009	0,00005
		Pr_DH7_1	0,023	0	0,023	0,00013
		Pr_DH7_3	0	0,097	0,097	0,00053
		Pr_DH7_4_1	0,023	0,01	0,033	0,00018
		Pr_DH9_1	0,023	0,025	0,048	0,00026
		Pr_DH10_2	0,023	0,006	0,029	0,00016
		Общо:	0,235	0,527	0,762	0,0419
Местообитания на лицена (<i>Lycaena dispar</i>)	628,29	Pr_DH7_1	0,023	0	0,023	0,00366
		Общо:	0,023	0	0,023	0,00366

Твърдокрили

➤ Буков сечко (*Morimus funereus*)

Буковият сечко (*Morimus funereus*) се среща в Словакия, Унгария, Румъния, Молдова, Украйна, Балканския полуостров. В България е разпространен предимно в предпланинските и планински райони от 50 до 1700 m надморска височина. Обитава предимно широколистни и смесени гори (*Fagus sp.*, *Populus sp.*, *Tilia sp.*, *Acer sp.*, *Salix sp.*, *Carpinus sp.*, *Quercus sp.*), но също може да бъде срещнат и в иглолистни гори. Ларвните форми се развиват под кората на дърветата 2-3 години и се хранят със сърцевината им. Ограничаващ фактор за разпространението на вида е изсичането на горите, особено естествените широколистни и смесени гори. Според Стандартния формуляр видът е рядък в защитената зона.

➤ Бръмбар рогач (*Lucanus cervus*)

Бръмбарът рогач е разпространен в Европа, Кавказ, Мала Азия, Сирия. В България находищата, където видът се среща са разпространени равномерно на територията, до 1000 m надморска височина в северните части на страната и до 1500 m в южните ѝ части. Обитава екотона на мозаечни широколистни и смесени гори. Развитието на ларвите продължава от 5 до 8 години в гниещата дървесина на *Quercus sp.*, *Tilia sp.*, *Fagus sp.*, *Salix sp.*, *Populus sp.*, *Corylus sp.*, *Fraxinus sp.*, *Castanea sp.*, овощни дървета, рядко в иглолистни дървета. Сравнително рядък вид. Ограничителен фактор за неговото разпространение е изчезването на старите широколистни гори и тяхната фрагментация. Според Стандартния формуляр видът е наличен в защитената зона.

➤ Обикновен сечко (*Cerambyx cerdo*)

Обикновеният сечко е разпространен в Европа, Кавказ, Мала Азия, Северна Африка. В България е разпространен предимно в северната и източна част на страната (по течението на река Дунав, Лудогорието, Черноморското крайбрежие, Западни Родопи). В северната част на България може да бъде намерен от 0 до 800 m надморска височина,

в южните части – от 0 до 1000 m, в Славянка – на 500-1600 m. Живее в стари широколистни гори, предимно дъбови, по-рядко на *Castanea sp.*, *Betula sp.*, *Salix sp.*, *Fraxinus sp.*, *Ulmus sp.*, *Juglans sp.* и *Corylus sp.* Снася яйца в пукнатини на кората на дървета. Ларвните форми живеят в гниещата дървесина на мъртви или стари дървета за период от 3 - 4 години. Според Стандартния формуляр видът е наличен в защитената зона.

➤ Алпийска розалия (*Rosalia alpina*)

Алпийската розалия обитава предимно буковия пояс като предпочита стари разредени букови гори и колонизира стари (с мъртви части), умиращи или умрели дървета, обикновено огрени от слънцето. Възрастните са активни през деня с пик на активност в обедните и ранните следобедни часове. Видът е сравнително мобилен, възрастните могат да летят, като максималното регистрирано разстояние на придвижване е 1.5 km. Възрастните живеят кратко (2-3 седмици) и вероятно не се хранят. Имагото се среща в периода юни-септември, като най-висока активност се забелязва в периода от средата на юли до средата на август. Женските снасят яйцата си върху мъртви части от дървета, като предпочитат голи, огрети от слънцето стоящи стволове с дебелина над 20 cm. Обитава разнообразни широколистни и смесени гори, като типично е свързана с дъбово-габровия и буковия пояс. Местообитания на вида може да са 9110, 9130, 9150, 91W0, 91S0, 91G0, 9170, 91MO, 91I0, 91AA, 91H0, 9180, 91Z0, 9260, 9270, 91E0. От основно значение за местообитанието на вида е наличието на мъртва дървесина. Според Стандартния формуляр видът е наличен в защитената зона.

➤ *Pilemia tigrina*

Pilemia tigrina е разпространен в Унгария, Сърбия, Румъния и България. Най-важните местообитания за този вид са лъсовите пасища и степните райони. Хранителното му растение е *Anchusa barrelieri*, в чиито стъбла женските снасят яйца. Според Стандартния формуляр видът е много рядък в защитената зона.

Въздействия

В обхвата на площадки и/или пътища попадат местообитания на следните видове твърдокрили, предмет на опазване в зоната: *Lucanus cervus*, *Cerambyx cerdo*, *Morimus funereus* и *Rosalia alpina*. Местообитания на тези видове се засягат в между 1 и 18 площадки и/или пътища към тях. В Таблица 4-8 е дадена информация за всички алтернативни площадки и пътища, които попадат в местообитания на твърдокрили. Проучвателни дейности ще се извършат в общо 8 от тях.

Загуба на местообитания: Предвижданията на ЦРП няма да оказват директно въздействие върху дървесната растителност и наличието на стари дървета и гниеща дървесина. Очакваните въздействия са върху тревно-храстовата растителност, не се предвижда премахване на дървета. При най-лошия възможен сценарий на максимално засягане на местообитания на твърдокрили, предмет на опазване (дейности в осемте площадки с най-голямо засягане на местообитания), загубата на ще е до 0,006% от съответния тип местообитание:

- Местообитания на бръмбар рогач (*Lucanus cervus*) - 0,68 ha или 0,006%;
- Местообитания на обикновен сечко (*Cerambyx cerdo*) - 0,03% или 0,001%;
- Местообитания на буков сечко (*Morimus funereus*) - 0,85 ha или 0,003%;
- *Алпийска розалия (*Rosalia alpina*) - 0,6 ha или 0,004%.

Въздействието върху местообитанията ще е краткосрочно, в незначителна площ. Няма да се засяга дървесната растителност. Очакваното въздействие е незначително.

Загуба на индивиди: По време на разчистването на площадките и проучвателните дейности е възможна смъртност на ларви и имаго. Предвид много малката засегната площ от потенциални местообитания и краткотрайният характер на дейностите, както и поради факта, че дейностите ще се извършват в тревно-храстови местообитания, вероятността за това е много малка. Очакваното въздействие е незначително.

Заклучение

Оценката на въздействие върху твърдокрилите показва, че се очаква временно, обратимо, локално въздействие, в много малка площ от местообитанията на видовете в зоната. Очакваното въздействие е незначително. ЦРП няма да доведе до промяна в степента на съхранение на видовете и техните местообитания.

Пеперуди

➤ Лицена (*Lycena dispar*)

Видът е широко разпространен и в България – на малки, локални популации до около 800 m надморска височина. Предпочитаните биотопи са влажни ливади, рядко сухи тревни местообитания, в непосредствена близост до водни басейни или други обекти, около които се наблюдава висока влажност. Според Стандартния формуляр видът е много рядък в защитената зона.

➤ Четириточкова меча пеперуда (*Euplagia quadripunctaria*)

Пеперудите се хранят денем от цветовете на различни тревисти растения, като често могат да бъдат намерени по съцветията на *Eupatorium cannabinum*. Новоизлюпените гъсеници се хранят с листата на различни тревисти растения, предимно *Taraxacum*, *Lamium*, *Urtica*, и презимуват. През пролетта преминават към други хранителни растения, основно храсти: *Rubus*, *Lonicera*, *Corylus*. Пеперудите се срещат от края на юни до началото на септември. Първоначално не напускат местообитанието си и често могат да се наблюдават денем, докато се хранят по цветове, обикновено през юли. През август видът мигрира (приема се за парамигрант) и тогава може да се установи в различни местообитания, като лети предимно нощем и се привлича от изкуствена светлина. Основни местообитания са широколистни храсталаци и гори с разнообразен състав, крайречни гори, паркове. Според Стандартния формуляр видът е много рядък в защитената зона.

Въздействия

В обхвата на площадки и/или пътища попадат местообитания и на двата вида пеперуди предмет на опазване в зоната. Местообитания на *Euplagia quadripunctaria* се засягат в 17 площадки и/или пътища към тях, на *Lycena dispar* – в 1 площадка. В Таблица 4-8 е дадена информация за всички алтернативни площадки и пътища, които попадат в местообитания на двата вида. Проучвателни дейности ще се извършват в общо 8 от тях.

Загуба на местообитания: При най-лошия възможен сценарий на максимално засягане на местообитания на пеперуди, предмет на опазване (дейности в осемте площадки с най-голямо засягане на местообитания), загубата ще е до 0,004% от съответния тип местообитание:

- Местообитания на *Euplagia quadripunctaria* - 0,6 ha или 0,003%;

- Местообитания на *Lysaena dispar*-0,02 ha или 0,004%.

Въздействието върху местообитанията ще е краткосрочно, в незначителна площ. След края на проучвателните дейности площадките и пътищата ще бъдат рекултивирани. Очакваното въздействие е незначително.

Загуба на индивиди: По време на разчистването на площадките и проучвателните дейности е възможна смъртност на ларви и имаго. Предвид много малката засегната площ от потенциални местообитания и краткотрайният характер на дейностите, вероятността за това е много малка. Очакваното въздействие е незначително.

Заклучение

Оценката на въздействие върху пеперудите показва, че се очаква временно, обратимо, локално въздействие, в много малка площ от местообитанията на видовете в зоната. Очакваното въздействие е незначително. ЦРП няма да доведе до промяна в степента на съхранение на видовете и техните местообитания.

Растения

- Обикновена пърчовка (*Himantoglossum caprinum*)

Многогодишно насекомоопрашващо се тревисто растение с яйцевидни грудки. Размножава се със семена. Среща се по открити, слънчеви места, по-често на варовити, каменисти почви, по слабо използвани пасища, сред храсталаци и на горски поляни в светли широколистни гори. Популациите обикновено заемат неголеми площи (до 0,01–1 ha) и са с неголяма численост (до 50–100 растения). Характерен вид за местообитание 6210 Полуестествени сухи тревни и храстови съобщества върху варовик (*Festuco Brometalia*) (*важни местообитания на орхидеи). Среща се ограничено в цялата страна, до 1100 m н. в. Сравнително по-често в карстовите райони на Предбалкана, Стара планина, Знеполски район, Родопи (Изт.). Според Стандартния формуляр видът е рядък в зоната.

Въздействие

Според данни на МОСВ по проект "Картиране и определяне на природозащитното състояние на природни местообитания и видове - фаза I" местообитание на вида не попада в обхвата на временни пътища и площадки. Находища на вида не са установени и при проведените полеви изследвания. Не се очаква въздействие.

4.4 Кумулативно въздействие

В границите на 33 BG0001042 Искърски пролом - Ржана съществуващи, в процес на разработване или одобряване са 25 планове, програми и проекти/инвестиционни предложения (Таблица 3-1).

По смисъла на т. 10 § 3 на допълнителните разпоредби към *Наредба за условията и реда за извършване на оценка за съвместимостта на планове, програми, проекти и инвестиционни предложения с предмета и целите на опазване на защитените зони*, "кумулятивни въздействия" са въздействия върху околната среда, които са резултат от увеличаване ефекта на оценявания план, програма и проект/инвестиционно предложение, когато към него се прибави ефектът от други минали, настоящи и/или очаквани бъдещи планове, програми и проекти/инвестиционни предложения,

независимо от кого са осъществявани тези планове, програми и проекти/инвестиционни предложения.

Анализът на кумулативните въздействия е извършен за планове/ проекти/ дейности, за които има проведена процедура по ОВОС/ЕО/ОСВ, с влязло в сила Решение или проведена процедура по преценка, съгласно данни налични в съответните регистри на МОСВ и на интернет страниците на РИОСВ Враца и РИОСВ София.

Направената оценка на въздействието на ЦРП върху природните местообитания, местообитанията и популациите на видовете, предмет на опазване в 33 BG001042 “Искърски пролом – Ржана” показва, че всички очаквани въздействия са незначителни. Оценката на идентифицираните въздействия и анализът на наличната информация за други дейности в зоната показва, че част от ЦРП на територията на зоната имат потенциал за кумулиране на въздействията с тези от разглежданото ЦРП. На територията на 33 BG001042 “Искърски пролом – Ржана” са одобрени за реализиране или реализирани 25 плана, програми и проекти / инвестиционни предложения. Информация за тях е дадена в Таблица 3-1.

Съгласно наличната информация, кумулативно въздействие може да се очаква единствено от реализирането на разглежданата ЦРП и ИП за „Изграждане на два броя къщи за гости, басейн и постройка за допълващо застрояване, с. Бов“. И двете дейности ще доведат до загуба на местообитание 6520. Общата загуба е 0,22% от площта на местообитанието в зоната. Поради малката засегната площ и временния и обратим характер на въздействие, очакваното кумулативно въздействие от ЦРП е незначително.

На базата на направената оценка на въздействията на разглежданото ЦРП и на наличната информация за други дейности в зоната може да се направи заключение, че не се очаква значително кумулативно въздействие в резултат на реализацията на настоящия ЦРП и останалите минали, настоящи и/или бъдещи планове, програми и проекти / инвестиционни предложения в зоната.

4.5 Въздействие върху целостта на зоната

Оценката на потенциалните въздействия върху видовете, обект на опазване в 33 BG001042 “Искърски пролом – Ржана” показва, че очакваните въздействия върху природните местообитания, популациите и местообитанията на видове, предмет на опазване в зоната в резултат от реализацията на ЦРП за проучване на площ „ЕЕ-1“ са локални, краткотрайни и в по-голямата си част обратими. Общата оценка на очакваните въздействия е, че са незначителни. Не се очаква реализацията на ЦРП да окаже въздействие върху целостта на зоната или да възпрепятства постигането на целите за обявяване на зоната.

Имайки предвид липсата на значителна степен на отрицателно въздействие върху видовете, обект на опазване в зоната и техните местообитания, както и върху целостта на зоната, не се очаква въздействие върху кохерентността на мрежата Натура 2000.

5 СМЕКЧАВАЩИ МЕРКИ

Оценката на потенциалните въздействия върху местообитанията и видовете обект на опазване в зоната показва, че не се очаква значителна степен на отрицателно

въздействие върху ключовите елементи на 33 BG0001042 „Искърски пролом – Ржана“. Всички очаквани въздействия са незначителни. Въпреки това, с цел допълнителна превенция на отрицателни въздействия, са предложени следните смекчаващи мерки:

1. Да не се използват чужди, нехарактерни за района рудерални / синантропни и инвазивни растителни видове при извършване на рекултивация.

Фаза на изпълнение: по време на рекултивация

Очакван ефект: Да се редуцира вероятността за разпространението на чужди, рудерални/ синантропни и инвазивни растителни видове и трансформацията на местообитания.

2. Да не се извършват подготвителни и проучвателни дейности по време на размножителния сезон на повечето животински видове предмет на опазване (април-юни).

Фаза на изпълнение: по време на изпълнението на ЦРП

Очакван ефект: Да се избегне въздействие върху видовете предмет на опазване по време на размножителния сезон.

3. Да не се сечат дървета в природни местообитания и местообитания на видове, предмет на опазване в защитената зона.

Фаза на изпълнение: по време на изпълнението на ЦРП

Очакван ефект: Да се избегне дълготрайно въздействие върху природни местообитания и местообитания на видове, предмет на опазване в защитената зона.

5.1 Остатъчен ефект

Очакваните въздействия върху природни местообитания, местообитания и популациите на видове, предмет на опазване са незначителни. За допълнително редуциране на въздействието са предложени смекчаващи мерки. Остатъчното въздействие е незначително.

6 АЛТЕРНАТИВНИ РЕШЕНИЯ

Цялостният работен проект предвижда прокарване на 8 сондажа с обща дълбочина 1900 m (всеки с дълбочина от 75 m до 600 m) и наклон от 50 до 90 градуса. Всеки сондаж ще се сондира от сондажна площадка с размер до 15x15 m (225 m²). Продължителността на сондиране зависи от дълбочината на сондиране и е между 7 и 14 дни за всеки сондаж.

Съгласно ЦРП местоположението на сондажните площадки ще бъде избрано на подходящи за целта заравнени терени с ниска растителност – трева и храсти. За подход до сондажните площадки ще се използват пътищата от републиканската мрежа или съществуващи горски и полски пътища. Когато това е невъзможно, прокарването на пътища и изграждането на сондажни площадки ще се съгласува с компетентните органи, с цел минимизиране на влиянието върху околната среда;

На настоящият етап Възложителят е определил 57 възможни площадки за сондиране, от които 44 попадат в 33 BG001042 “Искърски пролом – Ржана”. От всички 57 ще бъдат избрани 8 площадки, от които ще се сондират предвидените в ЦРП 8 сондажа. Този подход цели да се избегнат нови съгласувателни процедури предвид, че някоя от избраните площадки може да се окаже неподходяща.

Местоположението на предвидените 8 сондажни площадки ще бъде определено въз основа на резултатите от предвидените през първата година дейности – картиране, почвено опробване и геофизични изследвания. При избора на локациите ще се вземат в предвид и следните критерии: достъп по съществуващи пътища, необходимост от подравняване, растителност и др. При избора на сондажни площадки ще бъде взето в предвид наличието на гора и поетият ангажимент да не се допуска сеч на дървесна растителност.

В ДОСВ са разгледани всички 44 алтернативни площадки, попадащи в защитената зона като оценката за всеки вид и местообитание е консервативна, т.е. разглежда най-лошия сценарий, когато всички площадки и пътища за достъп, които попадат в даденото местообитание, предмет на опазване бъдат селектирани за сондиране.

Нулева алтернатива.

Нулевата алтернатива е алтернативата на неосъществяване на ЦРП. Тази алтернатива предполага запазване на текущото състояние на видовете и местообитанията в засегнатите участъци или неговата промяна, поради природни фактори на околната среда (изменение на климата и др.). В конкретния случай, при реализиране на нулевата алтернатива, би се запазило сегашното състояние и параметри на компонентите на околната среда. При запазване на съществуващото състояние и липса на дейности, ситуацията в засегнатата територия ще се променя в резултат на естествените процеси на сукцесия, които се наблюдават и в момента.

7 ЗАКЛЮЧЕНИЕ

В границите на площ „ЕЕ-1“ се предвижда прокарване на 8 ядрови сондажа с обща дълбочина 1900 m. Осемте (8) сондажни площадки ще бъдат избрани от общо 57 алтернативни, от които 44 попадат в 33 BG001042 “Искърски пролом – Ржана” и са предмет на оценка на настоящия ДОСВ.

Засягане на природни местообитания и местообитания на видове, предмет на опазване се очаква в обхвата на избраните осем площадки и временните пътища за достъп. Направената в ДОСВ оценка е консервативна и разглежда сценария, при който се засяга най-голяма площ от местообитанията, както следва:

- 6110* Отворени калцифилни или базифилни тревни съобщества от *Alyso-Sedion albi* – 0,032 ha (0,42% от площта на местообитанието в зоната и 0,0019% ha от площта му в защитени зони от мрежата Натура 2000 в България);
- 6210 Полуестествени сухи тревни и храстови съобщества върху варовик (*Festuco-Brometalia*) (*важни местообитания на орхидеи) – 0,38 ha (0,05% от площта на местообитанието в зоната и 0,0005% от площта му в защитени зони от мрежата Натура 2000 в България);

- 6520 Планински сенокосни ливади – 0,3 ha (0,06% от площта на местообитанието в зоната и 0,002% от площта му в защитени зони от мрежата Натура 2000 в България);
- 8210 Хазмофитна растителност по варовикови скални склонове – 0,02 ha (0,05% от площта на местообитанието в зоната и 0,0002%);
- 9150 Термофилни букови гори (*Cephalanthero Fagion*) – 0,16 ha (0,04% от площта на местообитанието в зоната и 0,0003% от площта му в защитени зони от мрежата Натура 2000 в България);
- 91W0 Мизийски букови гори – 0,02 ha (0,001% от площта на местообитанието в зоната и 0,00003% от площта му в защитени зони от мрежата Натура 2000 в България);
- 9130 Букови гори от типа *Asperulo-Fagetum* – 0,22 ha (0,007% от площта на местообитанието в зоната и 0,0001% от площта му в защитени зони от мрежата Натура 2000 в България);
- 9170 Дъбово-габъррови гори от типа *Galio Carpinetum* – 0,05 ha (0,004% от площта на местообитанието в зоната и 0,00004% от площта му в защитени зони от мрежата Натура 2000 в България);
- 9110 Букови гори от типа *Luzulo-Fagetum* - 0,0002 ha (0,0001% от площта на местообитанието в зоната и 0,000006% от площта му в защитени зони от мрежата Натура 2000 в България).

В границите на разглежданите сондажни площадки и/или пътища за достъп попадат потенциални местообитания на следните видове, предмет на опазване в зоната: .

- Европейски вълк (*Canis lupus*) - 0,26 ha 0,004% от площта на местообитанието на вида в зоната);
- Видра (*Lutra lutra*) - 0,05 ha (0,01%);
- Пъстър пор (*Vormela peregusna*) - 0,03 ha (0,01%);
- Голям подковонос (*Rhinolophus ferrumequinum*) - потенциални местообитания - 0,26 ha (0,02%), потенциални ловни местообитания - 0,1h ha (0,002%);
- Потенциални местообитания на малък подковонос (*Rhinolophus hipposideros*) - 0,48 ha (0,007%);
- Малък подковонос (*Rhinolophus hipposideros*) - потенциални ловни местообитания - 0,19 ha (0,003%);
- Широкоух прилеп (*Barbastella barbastellus*) - потенциални местообитания -0,37 ha (0,008%), местообитания с високо качество - 0,14 ha (0,003%), потенциални ловни местообитания - 0,14 ha (0,002%);
- Остроух нощник (*Myotis blythii*) - потенциални местообитания – 0,51 ha (0,02%) и потенциални ловни местообитания – 1 ha (0,005%);
- Дългоух нощник (*Myotis bechsteinii*) - потенциални местообитания - 0,2 ha (0,005%), местообитания с високо качество - 0,46 ha (0,11%), потенциални ловни местообитания - 0,04 ha (0,002%);

- Голям нощник (*Myotis myotis*) - потенциални местообитания - 0,39 ha (0,02%), потенциални ловни местообитания – 1 ha (0,005%)
- Обикновена блатна костенурка (*Emys orbicularis*) - 0,03 ha (0,005%);
- Шипоопашата костенурка (*Testudo hermanni*) - 0,05 ha (0,0009%);
- Голям гребенест тритон (*Triturus karelinii*) - 0,9 ha (0,003%);
- Жълтокоремна бумка (*Bombina variegata*) - 1,1 ha (0,006%);
- Бръмбар рогач (*Lucanus cervus*) - 0,68 ha (0,006%);
- Обикновен сечко (*Cerambyx cerdo*) - 0,03 ha (0,001%);
- Буков сечко (*Morimus funereus*) - 0,85 ha (0,003%);
- *Алпийска розалия (*Rosalia alpina*) - 0,6 ha (0,004%);
- *Четириточкова меча пеперуда (*Euplagia quadripunctaria*) - 0,6 ha 90,003%;
- Лицена (*Lycaena dispar*) - 0,02 ha (0,004%).

Оценката е консервативна и разглежда сценария, при който се засяга най-голяма площ от местообитанията на съответните видове.

Засегнатата площ от местообитанията на видове е между 0,0001 и 0,000001% от площта им в защитени зони от мрежата Натура 2000 в България.

Възможно е дейностите по ЦРП да причинят незначително безпокойство на бозайници и незначителна загуба на индивиди от видовете безгръбначни, земноводни и влечуги, предмет на опазване.

Очакваните въздействия при реализацията ЦРП върху природните местообитания, популациите и местообитанията на видовете, обект на опазване в ЗЗ BG001042 “Искърски пролом – Ржана” са **краткосрочни, обратими и незначителни**. Очакваното кумулативно въздействие също е незначително. Направената оценка на степента на въздействията върху зоната дава основания да се заключи, че реализацията на ЦРП няма да:

- доведе до промяна на природозащитния статус на зоната по отношение на видовете, обект на опазване;
- наруши баланса, разпределението и плътността на ключовите видове – индикатори за благоприятни условия на средата;
- причини промени във функциите на местообитанията или екосистемите;
- редуцира значително участъците на ключовите местообитания;
- редуцира популацията на ключови видове;
- промени баланса между ключовите за зоната видове;
- редуцира многообразието на зоната;
- доведе до увеличаване на фрагментацията;
- доведе до загуба или намаляване на ключови характеристики на зоната.

Заклучението от направената оценка на степента на въздействията е, че реализацията на ЦРП няма да доведе до значителни отрицателни въздействия върху целостта на защитената зона както в териториален, така и във функционален аспект. Няма вероятност дейностите, предвидени в ЦРП да възпрепятстват постигането на определените за зоната цели и постигането и/или поддържането на благоприятното природозащитно състояние на типове природни местообитания и видове, предмет на опазване в 33 BG0001042 „Искърски пролом - Ржана“.

8 НАЛИЧИЕ НА ОБСТОЯТЕЛСТВА ПО ЧЛ. 33 ЗБР И ПРЕДЛОЖЕНИЕ ЗА КОНКРЕТНИ КОМПЕНСИРАЩИ МЕРКИ ПО ЧЛ. 34 ЗБР

Няма обстоятелства по чл. 33 ЗБР. Не се очаква значителна степен на отрицателно въздействие върху природни местообитания, популации и местообитания на видове, обект на опазване в 33 BG0001042 „Искърски пролом – Ржана“. Поради това не е необходимо прилагане на компенсаторни мерки.

9 МЕТОДИКА ЗА ОЦЕНКА СТЕПЕНТА НА ОТРИЦАТЕЛНО ВЪЗДЕЙСТВИЕ НА ЦРП ВЪРХУ ПРИРОДНИТЕ МЕСТООБИТАНИЯ, МЕСТООБИТАНИЯТА И ПОПУЛАЦИИТЕ НА ВИДОВЕ, ПРЕДМЕТ НА ОПАЗВАНЕ В ЗОНИ ОТ МРЕЖАТА НАТУРА 2000

9.1 Определяне на обхвата на въздействията

При оценка степента на отрицателно въздействие на ЦРП върху природните местообитания, местообитанията и популациите на видове, предмет на опазване в защитени зони от мрежата Натура 2000, които биха могли да бъдат повлияни от реализацията на ЦРП, са отчетени както пространствения, така и времевия обхват на въздействието.

Зоната на въздействие обхваща пространственото разпределение на въздействията и не може се дефинира еднозначно. Обхватът ѝ е различен, като зависи главно от:

- спецификата на въздействието (пространствен обхват, времеви обхват);
- конкретното природно местообитание, местообитание или популация на вид, обект на опазване в дадена зона, предмет на оценката (наричани Рецептори³ на въздействието).

³ *Рецептор на дадено въздействие е всяко природно местообитание, местообитание или популация на вид, които са обект на въздействие при реализацията на даден проект, програма или инвестиционно предложение.*

Потенциалните въздействия от реализацията на предвидените в ЦРП дейности се очакват в обхвата на и в близост до местата, в които ще се извършват съответните дейности.

Оценката на степента на въздействие на ЦРП върху зоната от мрежата Натура 2000 включва всички природни местообитания, местообитания и популации на видове, предмет на опазване в рамките на съответните зони, за които се очаква въздействие.

Предвид спецификата на различните рецептори, районът на очакваните въздействия е дефиниран за всеки един от тях по отделно.

9.2 Информация за съществуващото състояние

Като основен източник на информация по отношение на разпространението на видовете и местообитанията, предмет на опазване в зоните са използвани данните от проект *„Картиране и определяне на природозащитното състояние на природни местообитания и видове – фаза I”* на МОСВ, получени от МОСВ (с придружително писмо с изходящ № ЗДОИ Д-15-3/01.03.2024 г, съгласно Решение за предоставяне на достъп до обществена информация № ЗД-31 от 01.03.2024 г.), налични литературни данни и резултатите от проведените през 2024 г. полеви изследвания във връзка с изготвяне на ДОСВ на ЦРП.

9.3 Методология за оценка на степента на отрицателно въздействие

Въздействията възникват, когато е налице взаимодействие между конкретна дейност от реализацията на ЦРП и даден Рецептор. Определянето на вида на очакваните въздействия е направено на базата на описанието на предвидените в проекта дейности, наличната информация от теренното проучване, пространствените данни за Натура на МОСВ и професионалният опит на експертите.

Предвижданията и очакваните въздействия са разгледани по отделно за всяко природно местообитание и местообитанията на видовете, обект на опазване в защитената зона.

Отрицателно въздействие е всяко въздействие, което би могло да доведе до увреждане на ключовите елементи на зоните. Съгласно *Наредба за условията и реда за извършване на оценка за съвместимостта на планове, програми, проекти и инвестиционни предложения с предмета и целите на опазване на защитените зони*:

Увреждане на местообитание е всяко събитие, което води до влошаване на състоянието на местообитанието, като:

- а) допринася за намаляването на площта на неговото естествено разпространение в защитената зона;
- б) води до влошаване на неговата структура и специфични функции, необходими за дългосрочното му съществуване;
- в) води до влошаване на състоянието на характерните за него видове.

Увреждане на вид е всяко събитие, което води до влошаване на състоянието на вида, като:

- а) допринася за намаляването на популацията на вида в защитената зона в дългосрочен план;
- б) води до намаляване или риск от намаляване на естествения район на разпространение на този вид в защитената зона;
- в) допринася за намаляването на площта на местообитанието, което осигурява преживяването на популациите на този вид в защитената зона.

Очакваните въздействия върху всяко природно местообитание, местообитание или популация на вид, обект на опазване (т.е върху всеки Рецептор) се оценяват поотделно.

Методиката на настоящата оценка е в съответствие с предвижданията и добрите практики, описани в:

- Assessment of plans and projects in relation to Natura 2000 sites – Methodological guidance on Article 6(3) and (4) of the Habitats Directive 92/43/EEC. Commission notice, 2021, European Commission;
- Methodological guidance on the provisions of Article 6(3) and (4) of the Habitats Directive 92/43/EEC - Assessment of plans and projects significantly affecting Natura 2000 sites, 2001, DG Environment, European Commission;
- Ръководство за оценка на благоприятно природозащитно състояние за типове природни местообитания и видове по НАТУРА 2000 в България, Зингстра и кол. 2009, Изд. Българска фондация Биоразнообразие.

Използвани са следните степени за оценка на въздействието:

Без въздействие - реализацията на ЦРП не засяга дадено природно местообитание, или местообитание и популация на вид, предмет на опазване в защитената зона.

Незначително въздействие - реализацията на ЦРП няма да унищожи или да доведе до значително намаляване на локалната популация на даден вид, предмет на опазване така, че дългосрочното ѝ съществуване да бъде застрашено (с конкретна обосновка, базирано на данни за разпространението и числеността на видовете в зоната, експертно познаване на разглежданата територия и биологията на съответния вид);

Реализацията на ЦРП засяга под 1,0% от площното разпределение на даден параметър, вкл. такива, касаещи структурата и функциите на дадено природно местообитание/местообитание на вид (с конкретна обосновка, базирано на данни за разпространението на местообитанията в зоната, експертно познаване на разглежданата територия и биологията на съответните видове/местообитания).

По експертна оценка могат да се предложат смекчаващи мерки с цел избягване или редуциране на въздействието, когато е възможно.

Значително въздействие - има вероятност реализацията на ЦРП да унищожи или намали драстично локалната популация на даден вид, така че дългосрочното ѝ съществуване да е застрашено (базирано на данни за разпространението и числеността на видовете в зоната, експертно познаване на разглежданата територия и биологията на съответния вид);

Реализацията на ЦРП засяга над 1,0% от площното разпределение на даден параметър, вкл. такива, касаещи структурата и функциите на дадено природно местообитание/местообитание на вид (с конкретна обосновка, базирано на данни за разпространението на местообитанията в зоната, експертно познаване на разглежданата територия и биологията на съответните видове/местообитания);

При идентифициране на потенциални значителни въздействия се прилагат конкретни, изпълними и контролируеми мерки за смекчаването му. В случай, че такива мерки не могат да бъдат приложени се предлагат и разглеждат алтернативни варианти.

9.4 Базова информация

9.4.1 Полево проучване

В периода 23-25 април 2024 е проведено теренно проучване на биоразнообразието в района на ЦРП. Докладът от проучването и получените резултати са дадени в Приложение 2.

Проведените полеви дейности имаха за цел да верифицират наличната базова информация и да съберат нова информация за:

- типа и състоянието на природните местообитания и местообитанията на видовете на територията и в района на сондажните площадки и участъците с планирано изграждане на достъп до тях.
- видовия състав и структурата на местообитанията и да верифицират наличието на индивиди от консервационно значими видове
- околните фактори (близост до населени места и свързаните с това замърсяване и посещаемост) във връзка с пригодността на местообитанията за обитаване от различните класове животни, с акцент върху тези, които са обект на опазване в зоната.

9.4.2 Картен и снимков материал

Картен материал с местоположението на елементите на ЦРП (сондажни площадки и пътища за достъп) в защитената зона и природните местообитания и местообитанията на видовете, предмет на опазване в съответния район са дадени в Приложение 2 за всяка сондажна площадка поотделно.

При изготвяне на картния материал са използвани актуалните граници на местообитанията в защитената зона, предоставени от МОСВ.

Приложение 2 съдържа и снимков материал от полевото изследване.

9.4.3 Видове и местообитания, обект на опазване

В доклада е дадена обща информация за видовете и местообитанията, обект на опазване в зоната, от Стандартния формуляр. Използвани са следните съкращения:

Описание на местообитанията от Приложение 1 на Директива /ЕЕС, обект на опазване в зоните

Код – четирицифрен код, който следва йерархичното представяне на типовете хабитати в Приложение I към Директива 92/43/ЕЕС.

Качество на данните:

- G добро (информацията се основана на пълно проучване и изследване);
- M средно (информацията се основана на частични данни и частично моделиране);
- P лошо (информацията се базира само груба оценка или стари данни).

Оценка на зоната:

Представителност – степен на представителност - предоставя индикация за това, доколко даденото природно местообитание е „типично“ за съответната зона.

- A отлична представителност;
- B добра представителност;
- C значителна представителност;
- D незначително наличие.

Относителна площ – площта на природното местообитание в зоната, отнесена към общата площ, на която местообитанието е представено в страната.

- A: $100 \geq p > 15\%$;
- B: $15 \geq p > 2\%$;
- C: $2 \geq p > 0\%$.

Степен на опазване – степен на опазване на структурата и функциите на дадения тип природно местообитание и възможностите му за възстановяване. Този критерий включва три подкатегории: i) степен на опазване на структурата; ii) степен на опазване на функциите; iii) възможности за възстановяване.

- A отлично съхранение;
- B добро съхранение;
- C средно или намалено съхранение.

Цялостна (общо) оценка – Цялостна оценка на стойността на защитената зона за опазването на дадения тип природно местообитание. Представява интегрирано оценяване на предишните критерии, като се взема предвид различната им тежест за разглежданото местообитание.

- A отлична стойност;
- B добра стойност;
- C значима стойност.

Описание на видовете птици, отнасящи се до Чл. 4.1 и 4.2 от Директива 79/409/ЕЕС и на животинските и растителни видове от Приложение II на Директива 92/43/ЕЕС

Популация в зоната:

Тип

- P местни популации - намират се в зоната през цялата година (немигриращи видове или растения, постоянна популация от мигриращи видове);
- R възпроизвеждащи се – използват зоната за отглеждане на малки (напр. размножаване, гнездене);
- C съсредоточаване – зоната се използва за спиране или кацане, или почивка по време на прелет или смяна на оперението, извън местата за размножаване или с изключение на презимуването;
- W презимуване – използващи зоната през зимата.

Численост – ако числеността на популацията е известна, попълват се и двете полета (min и max). Ако не може да се направи дори груба оценка на числеността на популацията, се нанася типа на популацията.

Единица – единицата на стойността на популацията:

- i индивиди;
- p двойки.

Категория на плътността.

- C обичайни/типични;
- R редки;
- V много редки;
- P налични.

Качество на данните.

- G добро;
- M средно;
- P лошо;
- DD недостатъчни данни.

Оценка на зоната:

Популация - размер и плътност на популацията на вида, обитаваща зоната, в сравнение с популациите, представени в границите на националната територия.

- A отлична представителност;
- B добра представителност;
- C значителна представителност;
- D незначително наличие.

Опазване – степен на съхранение на характерните особености на природните местообитанията, които са важни за разглежданите видове, и възможности за възстановяване. Този критерий съдържа два подкритерия: степен на съхранения на

важните за видовете характеристики на местообитанието; ii) възможности за възстановяване.

А отлично съхранение – елементи в отлично състояние, независимо от степента на възможност за възстановяване;

В добро съхранение – добре запазени елементи, независимо от степента на възможност за възстановяване; елементи в средно или частично деградирано състояние и лесни за възстановяване;

С средно или намалено съхранение.

Изоляция – Степен на изолация на популацията, присъстваща в зоната по отношение на естествения обхват на видовете.

А (почти) изолирана популация;

В неизолирана популация, но на границите на ареала на разпространение;

С неизолирана популация в рамките на разширен ареал на разпространение.

Цялостна оценка – този критерий се отнася за общата оценка за значението на зоната за съхранение на разглежданите видове.

А отлична стойност;

В добра стойност;

С значима стойност.

10 ТРУДНОСТИ

При изготвяне на настоящия доклад не бяха срещнати сериозни затруднения. Следва да се отбележи, че една от основните трудности при изготвянето ДОСВ остава оценката на кумулативните ефекти от множество дейности върху обектите от "Натура 2000". Това се дължи на следните фактори:

- липсва конкретна информация за някои от проектите в ЗЗ, на базата на която да се оценят кумулативните въздействия;
- редица рутинни дейности и фактори допринасят за състоянието на местообитанията и видовете в ЗЗ, включително промени в земеползването, развитие на инфраструктурата и замърсяване. Разбирането и количественото определяне на кумулативното въздействие на тези фактори изисква сътрудничество между експерти от различни дисциплини.

За част от получените от МОСВ пространствени данни за природните местообитания и местообитанията на видовете (.shp файлове) беше необходимо да се извърши допълнителна обработка за да може да се направи изчисляването на засегнати площи, чрез GIS софтуер.

Трудностите, срещнати при оценката на въздействията не се отразиха върху качеството на доклада. Тяхното преодоляване бе за сметка на допълнително време и ресурси и прилагане на принципа на предпазливостта при самата оценка.

11 ИЗПОЛЗВАНА ЛИТЕРАТУРА И ИЗТОЧНИЦИ НА ИНФОРМАЦИЯ

- Бешков, В., К. Нанев, 2002. Земноводни и влечуги в България. „Пенсофт“. София
- Бисерков, В. (Ред.). 2007. Определител на земноводните и влечугите в България. София, Зелени Балкани
- Директива 2009/147/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 30.11.2009 относно опазването на дивите птици
- Директива на Съвета 92/43/ЕИО от 21.05.1992 за опазване на природните местообитания и на дивата флора и фауна
- Закон за биологичното разнообразие, обн. ДВ. бр.77 от 9 Август 2002 г.
- Зингстра, Х., Ковачев, А., Китнаес, К., Цонев, Р., Димова, Д., Цветков, П. (ред.) 2009. Ръководство за оценка на благоприятно природозащитно състояние за типове природни местообитания и видове по НАТУРА 2000 в България. Изд. Българска фондация Биоразнообразие. София.
- Иванова, Т., 2005. Концепция за опазване на прилепна фауна и местообитания в България в рамките на Натура 2000. Национален природонаучен музей – БАН.
- Кавръкова, В., Димова, Д., Димитров, М., Цонев, Р., Белев, Т., Раковска, К. /ред./ 2009. Ръководство за определяне на местообитания от европейска значимост в България. Второ, преработено и допълнено издание, 131 с. София, Световен фонд за дивата природа, Дунавско – Карпатска програма и федерация „Зелени Балкани“.
- Карапеткова М., М. Живков, 1995. Рибите в България. Sofia. "Гей Либрис"
- Наредба за условията и реда за извършване на оценка за съвместимостта на планове, програми, проекти и инвестиционни предложения с предмета и целите на опазване на защитените зони, обн. ДВ. бр.73 от 11 Септември 2007 г.
- Натура 2000 стандартен формуляр на 33 BG0001042 Искърски пролом - Ржана
- Оценка на планове и проекти значително засягащи НАТУРА 2000 места – методическо ръководство по разпоредбите на чл. 6(3) и (4) на Директивата за местообитанията 92/43/ЕИО, Ноември 2001 г.
- Петров Б.2008. Прилепите – методика за изготвяне на оценка за въздействие върху околната среда и оценка за съвместимост. Наръчник за възложители и експерти в областта на околната среда. Национален природонаучен музей – БАН, 88 с.
- Пешев, Ц., Д. Нанкинов, Д. Пешев, 2003. Гръбначните животни в България. „Булвест“, София
- Попов, В., А. Седефчев, 2003. Бозайниците в България. Определител. „Геософт“ ЕООД, София
- Пространствени данни, проект "Картиране и определяне на природозащитното състояние на природни местообитания и видове - фаза I" МОСВ
- Червена книга на Република България, БАН, 2015 г.

Assessment of plans and projects significantly affecting NATURA 2000 sites, Methodological guidance on the provisions of Article 6(3) and (4) of the Habitats Directive 92/43/EEC, EC, November 2001.

Guidance document on Article 6(4) of the “Habitats” Directive 92/43/EEC. Clarification of the concepts of: alternative solutions, imperative reasons of overriding public interest, compensatory measures, overall coherence, opinion of the commission, January, 2007.

Managing Natura 2000 Sites. The provisions of Article 6 of the “Habitats” Directive 92/43/EEC. European Communities, 2000.